

Savinjski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA IN ŠOŠTANJSKEGA OKRAJA

Globoko se poklonimo žrtvam za našo svobodo

Hladna jesen prinese s seboj praznik, ki ga praznujemo nemo, z žalostjo v naših prsih. Ta dan obesimo na naše zastave črna trak, še cvetje je takrat znak žalosti. Prvi november — Dan mrtvih.

Odkar se človeštvo spominja svojega obstanka, ve tudi za pieteto do svojih mrtvih. Ni torej čudno, da se ljudje in narodi spominjajo svojih najbližjih pod rušo ravno v jesen, ko vse življenje odpira, ko se razcveta zadnje cvetje sebi in vsej prirodi v posmrtni vene.

Ni menda praznika v letu, ki bi ljudstva tako splošno potisnil v eno samo občutje, v eno samo razmišljanje, kot je ravno Dan mrtvih. Saj tudi ni človeka, ki bi ne imel nekoga v grobu, nekoga, ki ga je ljubil, ki ga je spoštoval, ki bi ga želel videti vedno živega vsaj dotlej, ko tudi njemu samemu čas zaustavi srce. In če ljudje globoko žalujemo za tistimi, ki jih je smrt dohitela po zakonih prirode, ki vodi življenje in odmiranje, potem se s toliko večjim spoštovanjem in žalostjo poklonimo spominu onih, ki so padli v boju za našo življenja, ki so umirali za idejo, ki pomeni srečno življenje, ki so žunaško umirali, ker niso hoteli biti sužnji: Rajši grob kot pa suženjstvo!

Spominjamo se jih. Vseh tistih mladih ljudi, ki so od življenja imeli še toliko pričakovati. Vseh tistih, ki so za življenje svojega ljudstva ustvarili toliko dobrega, ki so zasnovali razvoj napredka in prihajajočega blagostanja, pa so omahnili, preden so mogli okusiti plodove svojega dela in boja. Spominjamo se tistih nesrečnih tujih interesov, ki so padali pri Doberdolu in in tistih, ki jih je tujec poglal v klanico, da so morali pasti brez ideje, brez zavesti, da krvavijo zase in za svoj narod.

Ta dan bo naša misel poromala v glavnjače nečloveških režimov. Zaječala bo ob misli na Bazovico in Tržaško cesto, poklonila se bo žrtvam trboveljske Orjune. Vedno več je zahtevala sja po življenju in svobodi. Pod ruševinami Beograda so se ustavila srca zahrbtno napadenih, ničesar krivih ljudi. Morija naših narodov se je začela v vsem svojem pošastnem razmahu. Kragujevac se je pobarval s krvjo. Domači izdajalci so zabodli narodu nož v hrbet. Pod peto izdajalca in trinoga Pavelića so krvaveli Srbi, a četniki so morili vse kar je bilo napredno, svobodoljubno. V osrčju tretjega Rajha so krematoriji bruhalo dim, Rab je postal mučilnica in pokopališče lastnega naroda.

Tudi v naših gozdovih je smrt bogato žela. Tam so krvaveli svobodni ljudje z vero za življenje v srcih, s sovraštvom do morilcev v krvi in z orožjem v stisnjenih rokah. V fašističnih ječah so umirali borci od muk. Stopali so pred puške in klicali svobodi do zadnjega diha. Rdeči lepaki so zapisovali naš krvni davek za življenje, ki se je v tistih časih moglo roditi le iz smrti.

Narod je zaječal, ko so mu v krvi obležali najboljši sinovi in hčere, na katere je gradil veliko upanje. Vrnč je postal žrtev podile gestape. Slavko Slander je padel pod gestapovskimi streli in ob njem Slava Klavara, ki jo je hotel rešiti njihovim krvavim rokam. Tone Grčar je izdan končal mlado življenje. Padali so borci prve Celjske in prve Savinjske čete. Vič Slander, Letonja-Kmet in mnogi drugi. Leta 1942 je v boju podlegel ves Pohorski bataljon. Sivobrati Sarh je ležal poleg dveh sinov-otrok.

Svet še ni poznal takih grozodejstev, da bi streljali starce, ki so jih morali nositi pred puške, in da bi kot talci padali otroci, ki so jih gestapovci odplekli iz hiš, ko so se brezskrbno ukvarjali z igračami.

Velik je bil krvni davek naših narodov v borbi za svobodo domovine in vsega sveta. Čeprav je bila v teh časih smrt kruto krivična, vendar je tudi sovražnik krvavel. Vsako svoje grozodejstvo je plačeval z lastno krvjo. Narod, obsojen na smrt, ni hotel umirati zvezanih rok. Umiral je in sejal smrt.

V onemoglem besu, zavedajoč se svojega propada, so fašistični zločinci vedno bolj brezobzirno morili. Množični pomor na Frankolovem je bil krona početij izrodov človeštva.

Naši ljudje so padali do zadnjega dne krvavega obračuna z nasilniki. Padali so s krikom zmagooslavja na ustih. Padali so celo še takrat, ko je v etru vela vest o kapitulaciji.

Velik dolg, ki so nam ga zapustile vse te številne žrtve. Njihovi posmrtni ostanki so strohnili, toda oni so živi med nami, ker so temelj našega sedanjega razvoja, torej poučilo in vselej navzoči. Zivi so in terjajo od nas veliko. Zahtevajo, da z vso gorečnostjo nadaljujemo napore za uresničenje idealov, za katere so padli. Njihove žrtve nas opominjajo, naj se borimo za mir.

Mi se tega zavedamo. Ni nam težko razumeti kaj pomeni ogromen prispevek pri reševanju sveta pred mračnimi silami, vemo, kaj je mir, ker vemo tudi kaj je umiranje. Nikoli se ne bomo izneverili njihovim žrtvam, nikoli prenehali misliti nanje. Dokler narod živi, se spominja svojih junakov.

RESOLUCIJA o naši zunanji politiki

Na predlog ljudskega poslanca Vladislava Ribnikarja je Zvezna ljudska skupščina na skupni seji obeh domov sprejela naslednjo resolucijo:

»Ko je poslušala in obravnavala ekspezo predsednika republike o zunanjepolitičnih vprašanjih, Zvezna ljudska skupščina na skupni seji obeh domov v celoti

odobrava

načela zunanje politike, izražena v predsednikovem poročilu, katerih stalno in vztrajno izvajanje je rodilo sadove za utrditev varnosti in mednarodnega položaja kot enega izmed važnih činiteljev za utrjevanje miru in mednarodnega sodelovanja,

izraža

svoje zadovoljstvo z rešitvijo tržaškega vprašanja, ki je odstranila žarišče mogočih spopadov in odpira pot za razvoj gospodarskega, političnega in kulturnega sodelovanja med Jugoslavijo in Italijo,

odobrava

sporazum, ki je bil glede tega sklenjen med vladami Jugoslavije, Italije, Združenih držav Amerike in Združenega kraljestva, ter vse dodatke pisma, priložena spomenici o sporazumu, pa tudi sklep, ki ga je sprejel zvezni izvršni svet 7. oktobra glede tega sporazuma,

pozdravlja

sporazum, sklenjen na konferenci ministrov za zunanje zadeve Grčije, Turčije in Jugoslavije na Bledu, ki je privedel do ustanovitve zveze treh držav in ki razen varovanja njihove neodvisnosti zagotavlja tudi živahno politično, gospodarsko in kulturno sodelovanje med njimi, kar je nedvomno važen prispevek k varovanju miru in varnosti v tem delu sveta,

izraža

svoje soglasje s splošnimi načeli, ki so jih ministri za zunanje zadeve Grčije, Turčije in Jugoslavije priporočili vladam treh držav za ustanovitev posvetovalne skupščine držav-podpisnic Balkanske zveze, in pričakuje, da bodo vse tri vlade čimprej začele izvajati ta priporočila ter skupščinam treh držav predložile statut posvetovalne skupščine.»

100 let Zdravilišča Laško

Preteklo nedeljo je Zdravilišče Laško slavilo 100. obletnico svojega obstoja. Uprava, zdravstveno osebje in pacienti, ki so se v tem času nahajali v zdravilišču, so se vneto pripravljali na ta veliki dogodek. Slavnostno so okrasili vso stavbo in njeno okolico.

Organizatorji proslave so za bolnike in goste iz Laškega ter osebje zdravilišča pripravili več prireditev. Tako je gostoval v zdravilišču priznani pianist in virtuoz klavirja Soler, rojak iz Gorice, ki živi v Argentini. Vsi navzoči bolniki in gostje kulturnega in javnega življenja v Laškem so drugega rojaka

navzočnosti gostov iz vseh krajev naše ožje domovine družabni večer. Potekal je v prijateljskem vzdušju vseh navzočih, ki so z smehom spremljali nekatere šaljive točke gostov in pacientov.

Najpomembnejši dogodek pa je bila vsekakor proslava preteklo nedeljo. Ob 10 dopoldne je pevski zbor ob spremljavi godbe na pihala Svobode Laško-Rečica z Internacionale otvoril slavnostno proslavo. Na tribuni, ki je bila slavnostno okrašena, so se zbrali predstavniki javnega in kulturnega življenja Laškega in drugih krajev, med nji-

iz Argentine navdušeno pozdravili in z občudovanjem sledili res sijajnemu in izbranemu programu. Med koncertom je navzočim zapela še nekaj pesmi naša rojakinja iz Trsta, živeča v Ameriki Šiškovičeva ob spremljavi klavirja. Spremljala jo je tov. Manca Malenšek.

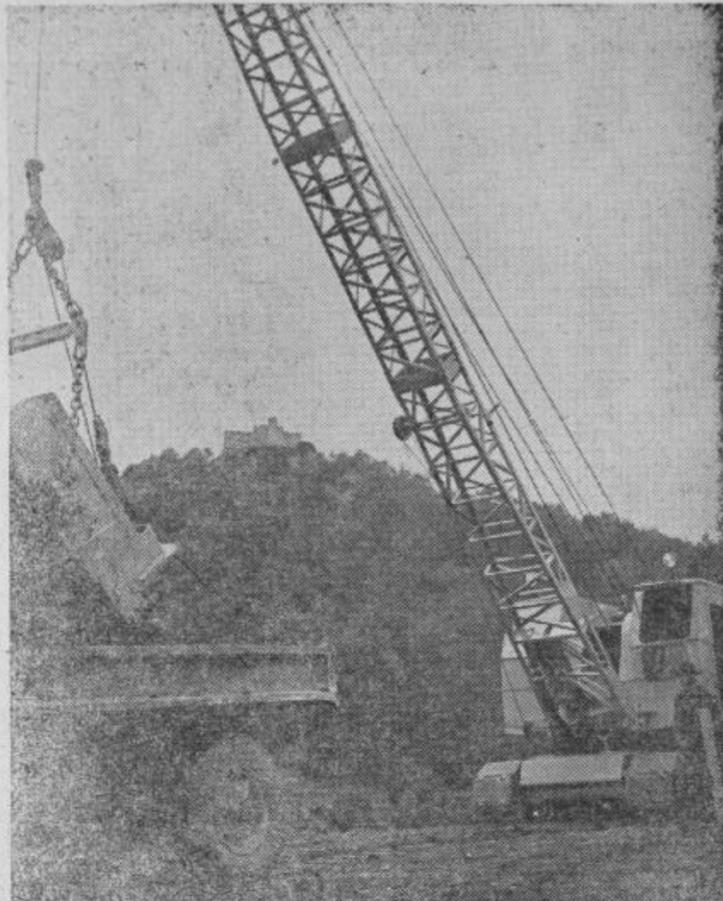
Kot drug dogodek predpriprave na stoletnico je bil pevski koncert kulturno-umetniškega društva Svobode Laško-Rečica. Pevci, posebno še moški zbor, so doživeli s svojim nastopom burno odobravanje navzočih.

V četrtek je obiskal paciente in ostalo osebje Zdravilišča Laško zvezni ljudski poslanec tov. Helena Borovšak, ki je imela predavanje o Trstu. Prenapolnjena dvorana je z razumevanjem sledila predavanju, odobraval politiko našega vodstva in posegla v razpravo. V soboto zvečer je bil prirejen ob

mi tudi univ. prof. tov. dr. Bogdan Brecej, pom. sekr. Sveta za zdravstvo LRS tov. Strle, zastopnik OLO Celje tov. Rudolf Fajgl, direktor ZSZ Ložnik, zastopnik LOMO Laško, množičnih organizacij itd.

Predsednik upravnega odbora tov. Fabič je pozdravil vse navzoče in podal zgodovino zdravilišča. Po njem je govoril univ. prof. dr. Bogdan Brecej, ki je v svojem govoru poudaril važnost obstoja ustanove — zdravilišča, nadalje velike zasluge naše družbene skupnosti, ki omogoča vzdrževanje te in sličnih ustanov in velik pomen novega načina zdravljenja (rehabilitacije) poškodovancev.

Za njim sta govorila o pomenu zdravilišča še zastopnik LOMO Laško tov. Križnik in pom. sekretarja Sveta za zdravstvo LRS tov. Strle.

NA CELJSKEM OVINKU SAVINJE SE JE ZAČELO... Foto L. Arau

Številni zbori volivcev v Rogaški Slatini pripravljajo tla bodoči komuni

V občini Rogaška Slatina je bilo v zadnjih tednih 13 uspešnih zborov volivcev, kjer so predvsem razpravljali o vprašanju komune. Sosednje občine kot Rogatec, Pristava, Podčetrtek, Polje ob Sotli in Šmarje pri Jelšah, ki bodo v bodoče spadali pod sklop rogaške komune, se v glavnem strinjajo s sedežem v Rogaški Slatini. Volivci v Polju in Šmarju so se sicer v začetku branili Rogaške Slatine in iskali najrazličnejše izgovore, končno pa so tudi oni uvideli, da bo iz gospodarskih vidikov Rogaška Slatina vendar najbolj primerna za središče komune.

Na sestankih so volivci živahno obravnavali gospodarska vprašanja in se zlasti zadrževali pri novih odmerah davka po katastru. Okolica Rogaške Slatine, ki je bila doslej po občinskem odobru precej zapuščenega upa, da ji bo bodoča komuna posvetila več pozornosti. V lanskem in letošnjem letu se v tem predelu pridno popravljali ceste okrajnega merila. Popravili so si vse ceste v smeri Rogaška-Cerovec-Florjan

in cesto Ratenska vas-Negonje-Kostrivnica. Zato pa so tudi prebivalci Sodne vsi zahtevali pravico zase in želeli po krajši poti priti do Rogaške Slatine. Zato so nedavno izvolili režijski odbor, prostovoljci so se ponudili za udarniško delo in tako so začeli graditi novo cesto Sodna vas-Rogaška Slatina. Sedem kilometrov dolga cesta bo prečkala posotelski predel in domačini, ki so doslej morali na Rogaško skozi Pristavo in Šmarje, bodo imeli neprimerno krajšo in udobnejšo pot.

Turistom in zdraviliškim gostom Rogaške Slatine je delala mnogo preglavic tudi skrajno zanemarjena cesta na Boč, ki je predvsem turističnega značaja. Zato so sklenili na zborih volivcev, da bodo tudi to cesto v najbližji bodočnosti uredili.

Rogaška Slatina kot bodoči sedež komune pa ima v načrtu še več gradenj v središču samega. Najnovejša bo predvsem gradnja nove gimnazije ter gradnja kulturno-prosvetnega doma s kino dvorano. V. S.

V najkrajšem času združitev vodstev političnih organizacij okrajev Celje in Šoštani

V soboto je bil v Celju posvet večer za združitev vodstev političnih organizacij štajerskih okrajev. Posve-

Po končanih govorih je nastopil še mešani pevski zbor Svobode Rečica-Laško, nakar se je svečanost ob zvokih in petju državne himne zaključila.

Po svečanosti so si vsi navzoči ogledali razstavo razvoja zdravilišča in novih metod zdravljenja poškodovanih bolnikov in rehabilitirancev. Z grafičnim prikazom uspeh zdravljenja po vseh metodah, ki je zavidljiv, če upoštevamo, da Zavod v tem smislu obstoja šele leto dni. Po statističnih podatkih se je zdravilo v času od 1. oktobra 1953 do 1. oktobra t. l. 946 oseb. V glavnem so bili to bolniki z različnimi poškodbami: Od teh je bilo zboljanih 79%, le 21% je bilo takšnih, ki se jim stanje ni izboljšalo.

Razstavo je pripravila uprava zdravilišča s svojimi uslužbenci in zdravstvenimi delavci. Med ljudmi, ki so razstavo obiskali in si jo ogledali, je vladalo precejšnje zanimanje.

Pred zdraviliščem je godba na pihala Svobode Rečica-Laško izvedla koncert.

Popoldne je bil za vse goste, bolnike in uslužbence zdravilišča prirejen slavnostni obed, ki je v živih dvogovorih vse do večera, med pacienti, zdravniki in ostalimi prisotnimi zaključil prijetno praznovanje 100-letnice obstoja zdravilišča.

se je udeležil tudi zvezni ljudski poslanec in član CK ZKS tov. Viktor Avbelj. Iz celjskega okraja so bili navzoči: tov. Franc Simončič, sekretar OK ZKS, tov. Olga Vrabčičeva, sekretar MK ZKS in tov. Riko Jerman, predsednik Okrajnega ljudskega odbora Celje. Iz šoštanskega okraja pa sta bila navzoča tov. Tone Ulrih, predsednik OLO Šoštani in Jakob Zen, sekretar OK ZKS Šoštani.

Na tem sestanku so se pogovorili o novi situaciji, ki nastaja v zvezi z ustanovitvijo komun. Najbolj zanimivo so bodo vremenile tudi organizacijske in teritorialne oblike dela političnih organizacij.

Tako je bilo na tem sestanku sklenjeno, da se politični forumi okrajev Celje in Šoštani združijo najkasneje do 10. novembra. S tem v zvezi je bilo sklenjeno tudi, da mora politično delovanje bolj zaživeti in da je naloga političnih organizacij, da bodo komune v bodoči celjski zvezi komun začele uspešno delovati v novem letu.

LASČANI SO IZPOLNILI SVOJO HUMANO DOLŽNOST

Lasčani in okoličani so stoddotno izvršili svojo humano dolžnost pri darovanju krvi. Mnogi darovalci so javili, da so tudi v bodoče pripravljeni dati kri za zdravlje sohravljavčanov, med temi tudi dve stari upokojenki Petkova in Trbovelca. Ta zavest je lahko za vzgled drugim krajem.

Pogled na svetu

Nobeden ne more iz svoje kože. Tudi omišljiva nam riše to, kar nudi resničnost. Tako so si stari Indijci predstavljali svet kot velikansko telo, ki stoji na treh slonih. To je težava, ki jo človeštvo premaguje iz veka v vek, iz trenutka v trenutek. Za nami je dan OZN, organizacija ki bi rada narode pripravila do tega, da ne bi videli samo same sebe, da bi odpravila »sacro egoismo« nacionalne politike, ki razpihuje boj vseh proti vsem in ustvarja zmedo, strah in zaplete, nikomur všečne in prijatne. Ko je organizacija pred 10 leti nastajala v vojni vihri, se nam je zdela, da sta prostor in čas postala še bolj relativna kakor nekoč. Zdelo se nam je, da se je v narodih zgodila velikanska sprememba, podobna preobratu, ki je v fiziki sledil spoznanjem velikega Einsteina. Danes pa se je — v tednu OZN — mimo tega foruma v Parizu vrstila konferenca za konferenco in na vseh so se obravnavala najbolj pereča vprašanja Zahodne Evrope, s tem pa tudi vprašanja, ki zadevajo slehernega od velikih in malih udov mednarodne družbe. Konferenca sta Mendés-France in Adenauer, nato Veliki štirje, nato deveteri iz londonskega sporazuma in nazadnje še 14 zunanjih in obrambnih ministrov Atlantskega pakta. Pariz, srejšče sveta! Danes po političnem ugledu ni več, po pomembnosti tega tedna konferenc pa mu v primeri z newyorško Generalno skupščino OZN, ki je obirala nič kaj užitno kost razorožitve, še vedno ta naziv pripada.

Nemčija in Italija sta torej sprejeti v Bruseljski pakt, Nemčija je dobila nekakšno suverenost, s katero se seveda za vse čase ne bo zadovoljila kajti »skoraj še ni nikoli zajca ujel.« Tudi o Posarju so se nekako zmenili. Nemci so sicer proti evropeizaciji, Francozi pa proti »kondominiju«, toda Nemci so moralni popustili, nekaj zahtev pa so umaknili tudi Francozi. Posarje je vsekakor težje vprašanje kakor Trst. Trst je le manjša priklada na tehnični sveta kakor staro jabolko na meji dveh velenarjav. Nemško vprašanje pa ostaja torej slej ko prej na tapeti vsega sveta, ker niti zahod niti vzhod ne naredita koraka, da bi si prišla nekje naproti, kakor je nekoč govoril Truman. Tu se pravzaprav najjasneje kaže, da tudi politika uresničuje splošno naziranje o svetu, naziranje razredov ali strank, kajti v svetovnem nazoru razreda ali stranke se v zgoščeni, zelo zapleteni obliki izražajo najgloblji razredni ali strankarski interesi in prizadevanja. Napak imajo tedaj tisti, ki vidijo v politiki nekaj, kar se »vija in regira« zunaj vsega drugega, mimo drugih življenjskih kategorij. Seveda to ni takoj na oči in je večkrat zasuto v navleko vseh mogočih zapletov in kompleksov.

Da je to zadnje res, se vidi iz odnosov med Indijo in Kitajsko. Kitajska je zelo hitro poskrbela za suverenost nad Tibetom, med tem ko kljub svoji dosledni svobodilni politiki ni še vrgla na mizo Znanje Mongolije, nekoč kitajske pokrajine, ki je danes pod sovjetskimi varstvom. Brez kompromisa ne gre! To bi v kitajskem vprašanju lahko vedeli tudi ameriški republikanci, ki po svojem konzulu v Hong-Kongu groze celo angleškimi trgovcem s blokiranjem dolarskega premoženja po vsem svetu, če bodo trgovali s Kitajsko. Mimo kompromisa, ki ga narekuje resničnost in stvarni stan, ne morejo Japonci, azijska Nemčija, ki bi jo radi izrabili za najemniško vojsko Amerikanci, pa Jajida vendarle preko Angležev išče pota na Kitajsko, da bi saniral japonsko trgovino in preskrbel japonski industriji čim bolj priroden trg. Kompromis so naredili tudi v Egiptu, a kompromis vendarle kaže, da bi razredni interesi angleške in egiptovske buržoazije porinili Suez v roke angleškega generalnega štaba, če bi prišlo do sovražnega napada na — Turčijo! Angleški vojski bodo odšli domov s najbolj kritične točke angleškega imperija, kakor bodo sovjetski odšli s Port-Arturja. Ali ni to znamenje, da se vendarle podira skozi oblake in prekope zmot resnica o vesplošni, občečloveški želji po svobodi, po enakopravnosti med narodi? Ali ni to tudi znamenje, da nimajo pravisti moderni modrijani, ki tajne pomen človečanske zavesti, volje in čustev, katera človeštvo kljub vsemu vzpodbujajo k določenemu ravnanju, k boju za boljši svet? Vsak boj je težak, a ta, o katerem govorimo, je bistvo in sestavina življenja, sok in stržen zgodovine človeštva. Vredno je torej, da se ga udeležujemo tudi z vsemi kompleksi svojih občutkov in čustev, da ne postane naše življenje prazen, nesmotrn in nesmiseln obstanek, eksistenca, ki je sama sebi namen, brez objektivnih zakonov, brez človečanske morale.

Prigidarji apatičnosti, pesimizma in ravnodušnosti do usode hodijo tudi po hodnikih palače Chaillot v Parizu, kjer živi celo njihov prerok Sartres. Ali so konferenca v tej palači res tako brez smisla in smotra, tako brez moči, da bo njihove sardove prva vihra raznesla kakor veter otrsa listje z dreves? Ali ni praznata eksistencializma resna žalitev za vsako pametno glavo, ki zastopa svoj narod v palači Chaillot?

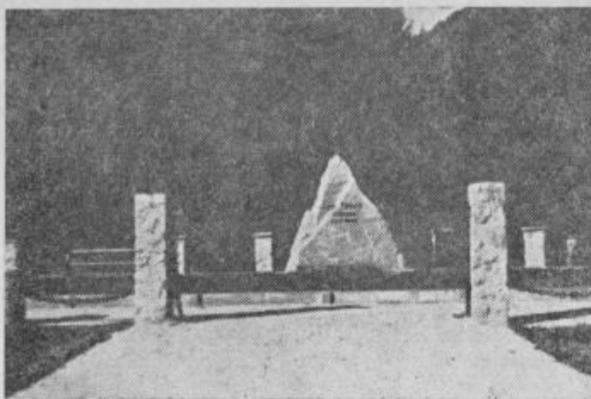
T. O.

Žalne svečanosti na Dan mrtvih v Celju

V ponedeljek, 1. novembra bo ob 9.30 uri glavna žalna svečanost ob grobnici herojev na Slandrovem trgu. Žalne svečanosti bodo tega dne še ob 10.30 uri pred spominsko ploščo pri Narodnem domu, ob 11. uri pred spominsko ploščo v Starem Piskru, ob 11.30 uri pred spomenikom padlih poštarjev pred poslopjem celjske pošte, ob 12. uri pred spo-

minsko ploščo padlih železničarjev na peronu celjske postaje, ob 14.30 uri bo žalna svečanost na bolniškem pokopališču, ob 15. uri na okoliškem in ob 16. uri na mestnem pokopališču.

Mestni odbor Zveze borcev v Celju poziva vse Celjane, zlasti pa bивše borce in internirance, da se žalnih svečanosti udeleže v čim večjem številu.

ZALNA SVEČANOST NA GROBOVIH TALCEV V FRANKOLOVEM OZIROMA v Straniceh bo dne 1. novembra ob 9. uri dopoldne. Vabimo vse svoje in kolektive podjetij, da se svečanosti udeleže v čim večjem številu.
Občinski odbor Zveze borcev Slov. Konjice

V Rogaški Slatini so se sestali balneologi iz vse Jugoslavije

Letočno pomlad je bila v mesecu aprilu v Vrnjački Banji konferenca vseh balneologov Jugoslavije, na kateri so poleg mnogih aktualnih vprašanj v zvezi z našimi naravnimi zdravilišči osvojili tudi predlog za ustanovitev Skupščine naravnih zdravilišč Jugoslavije. Za kraj zasedanja skupščine so izbrali Rogaško Slatino, ki je za Vrnjačko Banjo drugo največje zdravilišče v Jugoslaviji.

Tako se je v dneh od 21. do 23. t. m. zbralo v kino dvorani Zdraviliškega doma v Rogaški Slatini okrog 180 zdravnikov-balneologov, ki so dnevi red izpolnili z mnogimi zanimivimi strokovnimi predavanji. Navzgor so bili poleg zastopnikov vseh naravnih in klimatskih zdravilišč Jugoslavije tudi predsednik Saveza evropskih kopališč dr. Širmer iz Švice, Turistično zvezo pa sta zastopala inž. Weiss in inž. Kosmač. Kot zdraviliški gost je bil navzgor še inž. Hees iz Švice. Razpravljali so predvsem o problemih dviga zdravilišč v Jugoslaviji. Ostre in dolgotrajne so bile predvsem debate, ali naj bodo naša naravna zdravilišča tip odprtih ali zaprtih zdravilišč. Specialisti hrvatske republike so vztrajali na zaprtih tipih zdravilišč, srbski in naši banjeologi pa so poudarjali kombinacije, to je, da bi vsako zdravilišče imelo oddelek zaprtega in oddelek odprtega tipa. Specialno za Rogaško Slatino so poudarjali, da bi naj ne bila strogo samo zdravilišče, temveč tudi letovišče. Zedinili pa so se končno v točki, da se sprejme statut, v katerem se jasno opredeli pojem zdravilišča in da se dá možnost posameznim zdraviliščem, da se sama opredelijo, bodisi v zaprta ali pa oddeljena zdravilišča.

Diskusija o posameznih predavanjih je bila mnogostranska, ponekod ostra. Dosedno pa so poudarjali, da naj bo zdravstvo primarnega značaja v vseh zdraviliščih in da morajo vsi merodajni

činitelji poskrbeti, da se ta naloga izpopolni do najvišje stopnje. Hkrati pa morajo biti tudi gostinske storitve na kar se da visoki stopnji, ker samo koordinacija obeh teh faktorjev lahko da garancijo, da bo pacient ali gost dobiival to, kar mu pripada in kar je potrebno za njegovo zdravje.

Sedež Saveza bo v Beogradu. Za predsednika je bil soglasno izvoljen dr. Milutin Nešković, profesor medicinske fakultete v Beogradu. Naslednji kongres balneologov bo v Ohridu prihodnje leto.

V. S.

Nekaj problemov in stanje obrti v Celju

SPLOŠNI POLOŽAJ OBRTI NA PODROČJU MESTA CELJA

Proizvajalne odnose in razvoj v obrti je treba vedno ocenjevati v povezavi z vsemi okolnostmi in vplivi, ki določajo smer razvoja obrti na področju našega mesta. Vsaka analiza stanja v obrti bi bila površna in napačna, če bi se vršila z oceno odnosov samo v privatnem sektorju obrti ali pa ločeno samo z oceno nastalih odnosov v socialističnem sektorju. Ugotavljanje dejanskega stanja bo najbolj objektivno, če analiziramo hkrati proizvodne odnose in današnje razvojno stanje v obeh sektorjih obrti, to je v privatnem in socialističnem sektorju ter na podlagi teh analiz določimo zaključke, iz katerih naj bi bilo razvidno, katerih ukrepov se je treba poslužiti pri usmerjanju nadaljnjega razvoja obrti na našem področju.

V večini opisov o stanju obrti pri nas opazimo, da se velika večina zateka

zgolj na obrazložitev statističnega številčnega stanja obratov in strok obrti. Ne povezujejo pa k tem obrazložitvam še druge organsko povezane statistične podatke, ki nam zelo jasno kažejo, kolike so kapacitete obrti v pogledu zaposlitve delovne sile in ustvarjanju kosmatega produkta za neko določeno obdobje. Tak opis statističnih podatkov, ki so med seboj povezani, nam omogoči jasnejšo sliko stanja obrti v Celju in nam lahko pove, kako je s proizvodnimi kapacitetami in z njihovo razporeditvijo glede na panoge obrti in na sektor lastništva.

STANJE OBRTI

V PRIVATNEM SEKTORJU

Privatni sektor ima v našem mestu 329 obratov, ki obsegajo 12 strok oziroma obrtniških gospodarskih dejavnosti. Iz nadaljnega pregleda bomo ugotovili razporeditev obrtnih obratov glede na posamezne stroke. Ta razporeditev temelji na ustvaritvi prometa v odnosu na skupno izvršen promet v celokupnem privatnem sektorju obrti:

	Število obratov	Promet din
Prvo mesto zavzema kovinsko obdelovalna stroka obrti	42	75.947.000,—
Na drugem mestu je lesno predelovalna stroka obrti	32	46.622.000,—
Zidarska in pleskarsko-slikarska obrt zavzema 3. mesto	17	29.154.000,—
Stroka obrtnih uslug je na četrtem mestu	64	23.263.000,—
Krojaško šiviljska obrt zavzema peto mesto	90	20.805.000,—
Usnjarska obrt je šesta	56	17.333.000,—
Sedmo mesto zavzema živilska obrt	12	13.202.000,—
Elektrotehnična obrt zavzema osmo mesto	4	5.912.000,—
Deveto mesto zavzema keramotehn. obrt (stekl., podob. itd.)	6	2.569.000,—
Na desetem mestu je kemotehnična obrt	5	1.773.000,—
Enajsto mesto zavzema predelava papirja	1	70.000,—
Skupaj	329	236.650.000,—

Privatni sektor je torej opravil v 1953. letu 236.650.000 din kosmatega prometa.

Če pogledamo to razpredelnico, lahko ugotovimo, da posamezne stroke obrti, kljub temu, da padajo na zadnja mesta te razpredelnice, imajo glede na promet 1 obrta precej visok promet. Tako na primer zavzema elektrotehnična obrt osmo mesto, ima pa kljub temu sorazmerno visok promet na 1 obrat in jo moramo prišteti k visoko konjunkturnim strokam obrti. Značilno je tudi to, da so te stroke zaposlevala večje število tuje delovne sile, ki je v prvi vrsti ustvarila tako visoki promet. Na drugi strani pa lahko takoj ugotovimo razbitost in visoko število obratov v oblačilnih strokah — krojaško-šiviljski, usnjarski — kjer je sorazmerno promet na 1 obrat za 3 do 4-krat nižji in je tudi zaposlitev delovne sile majhna.

(Dalje prihodnjic.)

Dan Združenih narodov

Ideje mednarodnega sodelovanja, zblizevanja med narodi, ideje propagiranja nacionalne strpnosti ter iskanja načina, kako na miren način reševati mednarodne probleme, so se pojavile še dolgo pred prvo svetovno vojno. Te zvišene in humane cilje so že takrat zasledovali napredni in veliki duhovi človeštva. Med zadnje svetovno vojno, ki je bila dosedaj najstrašnejša vojna v zgodovini človeštva, pa je vse poštene ljudi na svetu prevzela edina želja, kako zagotoviti svetu trajen mir in napredek. Zaradi tega velikega hotenja večine ljudi na svetu so se že med vojno zavezniki, ki so se borili proti silam fašizma, dogovarjali za ustanovitev mednarodne organizacije, ki bi zagotovila človeštvu trajen mir. Ze junija 1945. leta je 50 držav podpisalo Ustanovno listino Združenih narodov, veljavnost pa je ta listina dobila dne 24. oktobra istega leta, ko jo je ratificirala večina držav — podpisnic. Zaradi tega proslavljamo vsako leto 24. oktober kot Dan združenih narodov.

Danes je že 60 držav članic te organizacije, ki ima za cilj skrbeti za mednarodni mir in varnost, razvijati mednarodni prijateljske odnose na podlagi enakopravnosti, zagotoviti mednarodno sodelovanje pri reševanju problemov gospodarskega, socialnega in kulturnega značaja ter propagiranje spoštovanja človečanskih pravic, ne glede na jezik, spol, raso ali vero.

Ni mala zasluga Organizacije združenih narodov, da je sedaj, po devetih letih od svetovne vojne, na svetu zavladal vendarle mir. Ta mednarodna organizacija se je tudi v korejskem primeru odločno postavila proti napadalcu in je bila takrat prvič v zgodovini človeštva agresija učinkovito obsojena. V okviru OZN je namreč 16 držav dalo na razpologo svoje oborožene sile, da so se borile proti napadalcu.

Ogromna pa je tudi materialna pomoč, ki so jo Združeni narodi dali takoj po končani vojni opustošenim deželam (UNRRA). Pa tudi danes se še iz skladov OZN daje pomoč potrebnim otrokom vsega sveta (UNICEF). Vidni so tudi rezultati pomoči, ki jo OZN daje

na polju zdravstva, dalje je občutno udeleževanje te mednarodne organizacije na poprišču kulture in prosvete (UNESCO) in pri reševanju vprašanja prehrane in poljedelstva (FAO). Čeprav je res, da OZN v prvem desetletju svojega obstoja še ni mogla povsem utrditi mednarodnega mira in rešiti glavnega vprašanja, t. j. razorožitve, je vendarle res, da so prav Zdru-

ženi narodi odpravili marsikatero žarišče, iz katerega bi lahko nastal vojni požar. Posebno pa je dragocena njihova gospodarska pomoč zaostalim deželam.

Narodi Jugoslavije so se dosedaj stalno morali boriti za obstoj in so si z nadčloveškimi naporji med NOB priborili svobodo in mir. V svoji novi državi smo pokazali, kako visoko cenimo mir ter da smo zanj pripravljeno tudi na žrtve, kot smo storili to pri reševanju tržaškega vprašanja. Ostalim narodom pa smo pokazali, da je mogoče tudi zamotana mednarodna vprašanja reševati na miren način. Leta 1948 smo vsemu svetu izpričali, kako cenimo našo suverenost in enakopravnost med narodi, ko smo se postavili po robu nakanam Sovjetske zveze. Pravice človeka, ki so jih proklamirali Združeni narodi 1948. leta, so pri nas že zakonjane, predvsem v naši Ustavi; enakopravnost žena, pa je v naši državi že povsem rešeno vprašanje. Končno je tudi zahteva Philadelphijske deklaracije, da delo ne sme biti blago, pri nas že ustvarjena, saj pri nas delavec svojega dela ne prodaja, temveč upravlja z ustvarjenim viškom in s podjetji, v katerih dela.

Naša država je vedno zelo aktivno sodelovala pri sprovanjanju načel OZN. Zaradi svoje načelne politike v odnosu do drugih držav, zaradi naporov, da se izkoplje iz zaostalosti in zaradi konstruktivnega sodelovanja v OZN, je ugled naše države v svetu stalno naraščal ter je bila naša država izvoljena v dva najvažnejša organa OZN, t. j. v Varnostni svet in Gospodarsko-socialni svet.

Z borbo za mir, za mednarodno sodelovanje in mirno reševanje mednarodnih problemov ter z borbo za odpravo zaostalosti na vseh tistiših, kar vse so načela naše socialistične države, bo ugled Jugoslavije v OZN in v ostalem svetu še bolj narasel.

Javna dražba

Občinski ljudski odbor Braslovče bo prodal na javni dražbi v sredo, 10. novembra 1954 ob 9 dopoldne stanovanjsko hišo št. 27 v Rakovljah, last sivolosnega ljudskega premoženja. Izključna cena 280.000 din. Kavcija 15 % v gotovini.

Seminar za aktiviste SZDL pri Mestnem odboru SZDL Celje

Mestni odbor Socialistične zveze delovnih ljudi je organiziral seminar za najboljše politične delavce na terenu. Seminar bo obsegal tri glavne teme, ki bodo udeležencem prednašane.

Prvi dan seminarja je bil v torek popoldne. O najvažnejših političnih dogodkih je udeležencem govoril tov. Cveto Pelko, sekretar MO SZDL za mesto Celje. O isti temi bo govorila tudi tov. Olga Vrabičeva, sekretarka MK ZKS.

Druga tema bo vsebovala gospodarsko politična vprašanja in družbeni plan. Predavala bosta tov. Fedor Gradišnik,

predsednik LOMO Celje in tov. Janez Trofenik, direktor Tovarne tehtnic. Za zaključek seminarja bosta tov. Igor Ponikvar in javni tožilec Edo Grčić obravnavala s tečajniki kongresni material kongresov ZKJ in ZKS.

Ta seminar bo brez dvoma v veliko pomoč aktivistom na terenu, da bodo podrobneje poznali našo tekočo politično linijo in jo potem na terenskih sestankih toliko bolje podajali članstvu množičnih organizacij in volivcem. Upajmo, da bodo terenski politični delavci v čim večjem številu in redno obiskovali ta seminar.

TRST NI VEČ KAMEN SPOTIKE

Ves svet pozdravlja dosežen sporazum o tržaškem vprašanju. S tem je dosežen mir in sožitje v tem delu sveta. Zrežen, ki jo je prispevala za rešitev tržaškega vprašanja Jugoslavija, je velika, zato je njen ugled postal še večji — Od leve proti desni vidite podpisnike sporazuma v Londonu: jugoslovanski veleposlanik v Londonu dr. Velebit, zastopnik ZDA Thompson, zastopnik Vel. Britanije Harrison, zadnji na sliki (pri podpisovanju) je italijanski ambasador Brosio.

Zdravstveni dom v Laškem — ponos bodoče laške komune

V nedeljo 17. oktobra so v Laškem svečano otvorili obnovljeni »Zdravstveni dom«. Svečanost so združili z odkritjem spomenika 9 padlim talcem pred Zdravstvenim domom, katere so Nemci leta 1944 ubili na vrtu sedanjega Zdravstvenega doma kmalu za tem, ko je v isti hiši padel nemški župan v Laškem, zadet od partizanskih krogel.

Zdravstveni dom v Laškem je preurejen z izdatno pomočjo Okrajnega ljudskega odbora Celje ter lahko mirno trdimo, da je sedaj eden najlepših domov v celjski okolici. Bodoči laški komuni bo ta vzorno urejeni zdravstveni center prav gotovo v ponos. Že bežen pogled nestrokovnjaka po prostorih doma razodeva veliko skrb, ki jo nudi naša ljudska oblast za zdravje delovnega človeka. Dom ima splošno in zobno ambulanto, ki sta opremljeni z vsem potrebnim inventarjem in najsodobnejšim instrumentarijem. V prostorih doma je še lepo urejena čakalnica in soba z rentgenskim aparatom, zraven pa še urejujejo dve sobi, ki bosta služili za posvetovalnico za matere in otroke. Laško ima lasten reševalni avto, ki so ga lani nabavili največ s prostovoljnimi prispevki tamkajšnjih ljudi, zlasti okoliških kmetov, ki so za nakup prispevali les.

Zdravstveni dom v Laškem bo po svoji urejenosti in opremljenosti zadostil potrebam bodoče laške komune. Vendar bo tako obsežen teritorij težko obvladal en sam zdravnik in bo treba sčasoma misliti, da se bo zdravstveni kader v Laškem povečal. Če upoštevamo, da bo laška komuna obsegala teritorij današnjih občin Laško, Breze, Jurklošter, Rečico in Rimske Toplice, ki štejejo 12.817 prebivalcev ter spričo

ničarkama. Spričo obsežnih nalog in z namenom, da zdravstveno službo približamo čim bolj ljudem, bo ta kader postal kmalu premajhen. Če že sedaj upoštevamo delo in napore zdravstve-

stvenega doma so v Laškem na zdravstvenem polju bili zelo aktivni. Priradili so »Teden zdravstva« v katerem so se Laščani zlasti izkazali s prostovoljnimi dajanjem krvi. Krvodajalceve

Obnovljeno poslopje »Zdravstvenega doma« v Laškem

je odzvalo tako število, da so Laščani zares lahko ponosni, saj takšnega uspeha skoraj ne pomnijo v vsej Sloveniji. Kri je darovalo okoli 500 krvodajalcev od 4600 prebivalcev. Najbolj so se izkazali laški rudarji, saj je okoli 100 rudarjev ali njihovih svojcev darovalo kri svojemu bližnjemu v primeru nesreče. Pokazali so zares vzorno delavsko zavest pomagati bližnjemu v nesreči, zlasti v primerjavi s Celjem, ki šteje 25.000 prebivalcev, in je dalo v dveh letih komaj 265 litrov krvi.

Tudi fluorografska akcija je v mesecu juniju na laškem področju odlično uspela. Pregledali so okoli 7000 ljudi, kar pomeni, da je bila udeležba stodstotna. Pred dnevi pa je bil pregled dvomljivih primerov, med katerimi so odkrili samo 5 z odprto tuberkulozo. Zdravstveni dom ima sedaj tudi za pljučna obolenja točen in popoln pregled nad prebivalci.

Ob otvoritvi Zdravstvenega doma so v dvorani »Restavracije« pri postaji priradili tudi zdravstveno razstavo, ki je bila odprta ves teden. Obiskovalci so na njej lahko videli marsikaj poučnega: nego dojenčka, pravilno prehrano, zaščitne naprave pri delu ter slike in grafikone raznih nesreč pri delu. Plastičen zemljevid pa je obiskovalce seznanil z vsemi zdravstvenimi ustanovami v okraju.

ne odreče, pa če ga kličejo podnevi ali ponoči ali v slabem vremenu.

Vse to delo je ogromno in presega moč teh maloštevilnih ljudi. Da bi se razbremenili, bi potreboval dom vsaj še enega zdravnika, pa tudi v Rimskih Toplicah bi za ta okoliš imel civilni zdravnik kar polne roke dela.

Pred otvoritvijo obnovljenega Zdrav-

Skupina krvodajalcev-rudarjev in njihovih svojcev iz Hude jame

velike oddaljenosti, saj je razdalja med Polano v občini Jurklošter in Laškim kar precejšnja (20 km), ne bo mogel maloštevilni zdravstveni kader kot je sedaj z uspehom vršiti vso zdravstveno službo na tem obsežnem področju.

Sedaj je v Laškem le upravnik zdravstvenega doma dr. Zdenko Mrmolja z enim dentistom in dvema bol-

Predračun dohodkov in izdatkov Zavoda za socialno zavarovanje v Celju za leto 1955

Na zadnjem zasedanju je bil skupščini Zavoda za socialno zavarovanje v Celju predložen predračun dohodkov in izdatkov za leto 1955.

Spričo iznesenih števil je bilo pričakovati, da bo razprava v skupščini pestra, da se bodo vsaj v grobem obravnavale posamezne postavke, da bodo poestavljena vprašanja o nekaterih izredno visokih zneskih — skratka, da bodo člani skupščine kot predstavniki delovnih kolektivov in predvsem zavarovancev izrazili svoja mnenja in šele po prečiščenih debatih glasovali za predlog proračuna. Tako bi človek pričakoval, vendar pa je ob tej važni priliki ostala skupščina pasivna in je le z nebitnimi pripombami sprejela to, kar ji je bilo predloženo, kar pa bo za poslovanje zavoda od osnovne važnosti in za kar bodo tudi člani skupščine morali nositi v poslovnem letu polno odgovornost.

Ce člani skupščine niso debatirali o tako pomembnih finančnih sredstvih, naj vsaj javnost pogleda visoke številke, naj ona pove svoje mnenje in tudi od članov skupščine zahteva podrobnejšo obrazložitve.

Dohodki zavoda so planirani na podlagi predvidenega plačnega sklada za 1955 leto, ki znaša za mesto in okraj 3.834.821.000. Od tega zneska pripada zavodu po obstoječih predpisih 10% kar zneske 383.482.000 din poleg tega pa še

8,5% prispevek za zdravstveno varstvo upokoencev od izplačanih pokojnin v znesku 39.464.000 din. Z dodatkom predvidenih ostalih dohodkov od obresti bodo v 1955. letu znašali dohodki zavoda 424.836.000 din. Od celotnega zneska se oddvoji 2% vsota 8.497.000 za rezervni sklad in 3% znesek 12.745.000 din za sklad za preventivno varstvo (specialni pregledi, higiensko-tehnična zaščita in tako dalje). Zavodu torej ostane za izvajanje zdravstvenega varstva 403 milijone 594.000 din. To je ogromni znesek, o katerem bo treba še veliko razpravljati, da bo pravilno uporabljen. Seveda pa ta ogromna vsota še ni vse, kar naši zavarovanci na področju mesta Celja in okolice sprejemajo iz blagajne socialnega zavarovanja. Skupno s pokojninami in drugimi dajatvami prejemajo v Celju in okolici 1.650.000.000 din ali z drugimi besedami nad eno tretjino celotnega plačnega fonda.

Med izdatki najdemo največji znesek za zdravljenje v bolnišnicah, kjer je predvideno 138.915 oskrbovanih dni s povprečno ceno enega oskrbnega dne 1.100 din.

Tu so navedene samo številke, ki pa same po sebi ne bi bile tako važne, če ne bi le-te predstavljale življenja okoli 40.000 zavarovancev, če te številke ne bi bile sestavni del vseh zneskov v naših gospodarskih in splošno državnih proračunih. Še posebno so ti zneski važni za okraj, ki prevzema odgovornost za morebitne primanjkljaje, in bo torej predračun Zavoda v okrajni proračunski debati ravno tako važna točka, kakor okrajni proračun sam, ker je od njega v veliki meri odvisno ravnovesje planiranega okrajnega proračuna.

Predvsem pa bo naloga vseh množičnih organizacij in delovnih kolektivov ter zavarovancev samih, da bodo bdeli nad slehernim dinarjem, ki bo šel iz tega našega skupnega zneska odnošno iz dela našega plačnega fonda. Čim slabše bomo gospodarili, tem več bomo imeli težav in skrbi. Zato je sedaj čas, da dobro prečtetamo predloženi predračun in da predvsem gledamo, da se bo pravilno izvajal.

Okrajni sindikalni svet je takoj uvidel važnost tega problema in ga je postavil kot posebno in edino točko dnevnega reda na posebnem svojem razširjenem plenarnem zasedanju, ki je bilo v torek, dne 26. oktobra 1954. Člani plenuma bodo obravnavo predračuna prenesli na članstvo in bdeli nad sredstvi, ki jih kolektivi s trudom ustvarjajo. K.

Objava

Na podlagi odloka o izrednih popravkih dohodnine od kmetijstva, odmerjene po katastrskem dohodku za leto 1954 (Ur. l. FLR), št. 43/54 pozivamo vse davčne zavezance, da izvršijo prijavo vseh nastalih posestnih in obdelavnih zemljiških sprememb, ki do sedaj niso bile vpisane in uradno potrjene. Te spremembe je treba prijaviti do 30. 11. 1954 v sobi štev. 78 pri Upravi za dohodke, kjer bo vsakemu prijavitelju izstavljen ustrežajoč obrazec za vpis teh sprememb. Prijave sprejemamo od 2. 11. 1954 dalje do 30. 11. 1954. Rok je nepreklicen.

Uprava za dohodke ljudskega odbora mesne občine Celje

V Šmartnem ob Paki so se odločili ...

Ze pred časom je SZDL sklicala člane množičnih organizacij, da bi se pogovorili, h kateri komuni naj se Šmartno priključi. Čim bolj se je bližal dan zbora volivcev, tem živahneje je bilo razpravljanje o tem, ali naj se priključi gornjesavinjski, soštanski ali žalski komuni. Zadnje nedeljo pa so se Šmartčani dokončno odločili. Tako živahnega zbora volivcev menda v Šmartnem še ni bilo.

Tega zbora se je udeležil tudi ljudski poslanec Podvratnik, ki je seznanil ljudi z vsemi političnimi in gospodarskimi problemi bodočih komun, da bi se volivci lažje odločili. Po živahnem razpravljanju se je ogromna večina odločila za to, da se Šmartno priključi Soštanju, le 12 jih je glasovalo za Zalec, medtem ko za Mozirje ni glasoval nihče. Navzoči so na zboru podprli argumente, ki govore za priključenje k Soštanju in ki jih je iznesla Socialistična zveza na zboru samem. Priznati moramo, da smo videli na tem zboru, da uživa Socialistična zveza vso moralno podporo tukajšnjih volivcev.

Velenje o komunah

Pretekli ponedeljek — 18. oktobra — je bilo v kino dvorani v Velenju precej živahno. Volivci so razpravljali o bodočih komunah. V uvodu je govoril o vlogi in pomenu komun ljudski poslanec tovariš Turnšek. Poudaril je, da bomo s komunami še bolj približali oblast ljudstvu. Komune bodo postale v gospodarskem pogledu popolnoma samostojne. Seveda se bodo zato morale brigati, da bodo svojo gospodarsko dejavnost povečale, kar bo pomenilo njih blagostanje.

Do sedaj so bile občine marsikje le čisto preveč administrativni organ, ki je izpolnjeval direktive okraja.

Verjetno z novim letom ne bo več soštanskega okraja, ki je obsegal Sa-

laško dolino in Zgornjo Savinjsko dolino. Nastali bosta dve komuni: prva — šaleška — s sedežem v Soštanju, in druga s sedežem v Mozirju. Šaleška komuna bo med gospodarsko najmočnejšimi v celjski zvezi komun. Zveza bo le nekaj nadzorovalni organ, ki bo skrbel za pravilno delo v komunah.

In dosedanje občine? Ne bo jih več. V večjih krajih bodo le administrativne izpostave, ki bodo imele matični urad in vložišče. Tako tudi v Velenju. Seveda odpade vsak strah, češ, sedaj bo treba po vsako malenkost v Soštanju.

Dva važna sklepa je sprejel zbor volivcev. Prvi sklep je bil: Začasni sedež komun ne naj bo iz čisto materialnih razlogov (stanovanj) v Soštanju. V urbanistični načrt mesta Velenje je pa treba vnesti zgradbo za središče šaleške komun. In drugi sklep: Izvolili so petčlansko komisijo, ki bo v nekaj dneh pri vseh podjetjih pregledala nabavne in prodajne cene potrošnih predmetov. Vsi volivci so menili, da je treba ostro in javno obsoditi vsako navijanje cen, špekulacijo in prekupčevanje.

Pri zadnji točki dnevnega reda so bili volivci zelo živahni, saj so poleg navijanja cen in vprašanj o odvajanju dohodka podjetij govorili še o otroških dodatkih itd.

Zbor volivcev je bil zelo uspešen, saj so se volivci spoznali z novim in demokratičnim razvojem ljudske oblasti.

Olimsko lekarno je treba restavrirati

Zgodovinarji vedo, da sta bili najstarejši lekarni v Bagdadi in Padovi. Širši javni stii pa gotovo ni znano, da imamo tudi pri nas v Olimju prav tako staro in v nekem pogledu še bolje ohranjeno lekarno, ki so jo Pavlinci vzdrževali v letih 1861 do 1872. Po razpustu pavlinskega samostana v Olimju je bila tudi ta lekarna propana in uničena. Vendar so se v njej ohranile lepe in edinstvene freske, ki pa danes tudi že močno razpadajo. Nujno bi bilo, da to umetnost ohranimo in znamenito olimsko lekarno restavriramo. Za njeno ohranitev se je zavzela organizacija lekarnarjev, ki že zbira starinsko lekarno tudi primerno opremlila in ji dala nekdanji videz.

(Dalje prihodnjič)

HMEJLJARJI!

Hmeljarska vzorčna razstava, katero smo, kakor je bilo v »Hmeljarju« štev. 8/54 objavljeno, nameravali priraditi konec meseca septembra l. l., smo zaradi tehničnih vzrokov preložili na pozneje, tako da bo razstava otvorjena dne 31. 10. 1954.

Na tej razstavi bo razstavljal 106 hmeljarjev iz vseh KZ hmeljarskega okoliša.

Za najboljše ocenjene vzorce hmelja, bodo razstavljalci prejeli praktične nagrade.

Razstava bo v prostorih Hmeljarskega inštituta.

Hmeljarji ogledite si razstavo, ki bo odprta vsak dan od 31. 10. 1954 do 7. 11. 1954, od 8. ure zjutraj do 18. ure zvečer.

Hmeljska komisija za Slovenijo

Kmetijstvo in zadružništvo na Danskem

kasneje. Predsednik kmetijskega združenja je direktor tamkajšnje kmetijske in gospodinske šole. Strokovnjaki za poljedelstvo vršijo: strokovno službo uporabe umetnih gnojil, skrbe za semenski material, zaščito rastlin, vsako leto organizirajo zbiranje vzorcev zemlje, ki gre v analizo v bližnji pedološki laboratorij, prireajo pozimi krajše večerne tečaje za poljedelstvo, vodijo knjige o doseženi poljedelski proizvodnji za člane in dajejo kmetom različne nasvete. Strokovnjaki za živinorejo ima v glavnem dve temeljni nalogi. Prva in najvažnejša je pravilna prehrana živine in daje v tej smeri kmetom napotke. Druga je pravilna vzgoja, ki pa se v glavnem izvaja preko združenja za umetno osemenjevanje. Vodi rodovniško knjigo, organizira vsako leto živinsko razstavo itd. Referent za strojno službo je samo polovično plačan od združenja, ker je namreč zaposlen kot učitelj v kmetijski šoli. On priporoča članom pravilno uporabo strojev, svetuje pri nabavi strojev, vrši demonstracije s stroji ter nadzoruje pravilno uporabo zadružnih strojev. Referent za knjigovodstvo vodi knjigovodstvo za 82 večjih kmetov. Večji kmetje so po zakonu dolžni voditi knjigovodstvo zaradi odmere davka. Ker sami ne zmorejo, jim to opravlja knjigovodja — agronom v združenju. Strokovnjaki so vsi agronomi in imajo po potrebi asistente.

Kmetje člani plačajo letno članarino od 10 do 50 kron (od 430 do 2150 din

po uradnem tečaju) po površini in vrednosti zemlje. O prispevku sklepajo vsako leto na občnem zboru in je odvisen od predvidenih stroškov. Tisti, ki jim združenje vodi knjigovodstvo, plačajo za to še posebej letno 60 kron kot osnovo in za vsak ha zemlje 4 krone (osnova 2580 din, po 1 ha 172 din). Taki so letni prispevki kmetu združenju. Če je kmet še član združenja za umetno osemenjevanje, plača letni prispevek za osemenjevanje po kravi okoli 13 kron (559 din), za združenje za mlčno kontrolo pa po kravi okoli 12 kron (516 din), kar odgovarja odkupni ceni za 34 litrov mleka. Kakor vidite ima kmet že tukaj precej izdatkov, toda to se njemu izplača, saj ima od teh zadružnih organizacij ogromno pomoč. Zato je običajno član vseh naštetih organizacij. To so po mojem v Danskem najvažnejše kmetijske organizacije.

Vse one kmetijske organizacije, kjer se kmetje združujejo zaradi izboljšanja, povečanja in pocenitve stroškov v proizvodnji, imenujejo na Danskem združenja, večino onih, ki se bavijo s predelavo in trgovino pa zadruge. Prve in druge pa so organizirane na zadružni osnovi s to razliko, da prvim delno pomaga finančno država. Značilno je, da dostikrat med združenji in zadrugami ni skoro nobene povezave. Kakor vidimo, je organizacija precej komplicirana, morda ponekod še preveč (to sem slišal tudi od nekaterih njihovih strokovnjakov). O združenjih malih kmetov, ki imajo iste naloge bom

pisal kasneje, ker jih nisem še podrobno proučil.

Vloga teh strokovnih organizacij bi pri nas prav lahko odigrali pospeševalni odseki pri KZ (do neke mere to že izvajajo), potrebna pa je seveda večja in boljša notranja organizacija, več strokovnega kadra in pa kar je glavno v borbi za večjo proizvodnjo — zadružna zavest in disciplina. V pogledu slednjega je danski kmet res na višini. Koliko on proizvaja, pove naslednji primer: Kmet (imena nisem zapisal) je po podatkih zadružnega knjigovodje leta 1953 imel naslednjo proizvodnjo na 6,5 ha zemlje, ki jo poseduje. Ima 6 molznih krav in enako število telet letno, 3 plemenske svinje, 200 komadov kokoši. Letni denarni promet v prodaji je znašal 40.000 kron (1.720.000 din), čistega dobička ima 11.000 kron (473.000 din). Od tega plača davke na dohodek (po lestvici, za zdaj ne vem koliko, toda precej!) Dohodke mu ustvarja: 1 tretjino mleko, 1 tretjino svinje, 1 tretjino kokoši, jajca. Lani je prodal: 27.000 kg mleka, 34.000 komadov jaje (170 na eno kokoš), 30 svinj po 90 kg (bacon). Za prehrano živine kupi letno: za vsako kravo za 300 hranilnih enot močnih krmil s 33 odstotki proteina (1 hranilna enota je 1 kg ječmena) in za vse kokoši 500 kg močnih krmil s 17 odstotki proteina. Ostalo pridelal sam. Ima tropski kolobar, in sicer: 1. žito (ječmen, oves), 2. krompir, repa, 3. pregonski pašniki in travniki.

Franc Lubej

ženje kmetijskih društev za Dansko Dudi strokovnjaki se smiselno vertikalno vežejo. Vsako združenje plačuje članarino pokrajinskemu združenju. Celotna organizacija se sama vzdržuje, le del stroškov za plače strokovnjakov krije država. Za lažje razumevanje organizacije kmetijskih združenj navajam primer:

Kmetijsko združenje v Hamerunu ima 1500 članov. To so v glavnem kmetje s 7 ha zemlje navzgor. Tukaj je zaposlenih 5 strokovnjakov, in sicer: 2 za poljedelstvo, 1 za vzgojo živine, 1 za strojno službo in 1 za knjigovodstvo. Eden od strokovnjakov za poljedelstvo je sekretar združenja. Referent za vzgojo živine je istočasno sekretar združenja za umetno osemenjevanje krav, ki prav tako obstaja v tem kraju kot posebno in samostojno združenje, ki ima svojo postajo, na kateri je 12 bikov. O takih združenjih

Krompirjev rak v Sloveniji

Do dolgo časa smo uspeli držati to nevarno krompirjevo bolezen z različnimi karantenskimi merami izven meja naše države, dasiravno ga imajo že dje časa sosedne države kot Avstrija in Madžarska. Kljub vsem prizadevanjem, da ga zadržimo, smo ga dobili iz Avstrije. Naselil se je zaenkrat v vas Planina nad Golico, kjer se je že precej razširil. Ni pa izključno, da se je razširil s semenskim krompirjem tudi že drugam. Zato je prav, da ga vsi poznamo in pričinemo odkrivati eventualne pojave te bolezni.

Kako ga spoznamo? V dobi rasti okužena rastlina normalno izgleda, zato raka takrat ni mogoče odkriti. Bolezen opazimo navadno šele ob izkopu krompirja. Gomolji so tedaj čudne oblike in spominjajo na gobo ali cvet karfiola. Površina gomolja je polna izrastkov (bradavic), zlasti okoli očesa. Ti izrastki so lahko tako veliki kot sam gomolj.

Bolezen povzroča gljivica *Synchytrium endobioticum*, ki z zimskimi tro-

sovnikli ostane živa tudi do 20 let, zato je ves ta čas možna okužba krompirja. Zaradi tega se na okuženih površinah toliko časa ne sme saditi krompirja. Krompirjev rak predstavlja najnevarnejšo bolezen krompirja, katera je v stanju, da popolnoma onemogoči kulturo te rastline v krajih, kjer se je že razmnožil. Zato je nujno, da najprej ugotovimo razširjenost te bolezni (vsako najdbo javimo inšpekciji za zaščito rastlin na OLO), nato pa preidemo na zatiranje z energičnimi ukrepi.

Dejstvo, da so mnoge sorte krompirja docela odporne proti raku, nam v znatni meri olajša borbo. Od kemikalnih sredstev uporabljamo žveplo, ki ga potresemo po zemlji ali pa 1% raztopino formalina. Na žalost pa ta sredstva niso dovolj zanesljiva.

Ker je krompir eden glavnih artiklov naše prehrane in mu ta bolezen ogroža obstoj, moramo storiti vse, da to bolezen v kralj zatrejemo. Predvsem se moramo držati vseh navodil in predpisov, ki bodo s tem v zvezi prihajala na teren. Ing. Pajenk Franček

Ali smo se spomnili vseh?

Pod tem naslovom nam je pred nekaj dnevi poslal dopis tovariš S. F. iz Savinjske doline. Iz dopisa posnamemo, da se prebivalci črejske okolice v Zgornji Savinjski dolini razburjajo, čemu so parizanske patrulje ob priliki svojega pohoda pred ostrožniškimi proslavami prezle tovarišico Stročič Frančiško, stanujočo na Čreči št. 1. Imenovana tovarišica je že oktobra 1941. leta izgubila moža, katerega so Nemci ustrelili zaradi sodelovanja s partizani, takoj za tem pa je bila Stročičeva z moževimi starši vred izseljena, njeno domačijo pa je okupator požgal leta 1944.

Parizanske patrulje so na svojem pohodu nudile nekaterim družinam, ki so bile med NOB najbolj prizadete tudi materialno pomoč. Ker so se spomnile vseh sosedov Stročičeve, se ljudje tembolj razburjajo, kako so mogle ravno njo prezreti.

Disc članka se obrača za pojasnilo na naše uredništvo. Ker pa nam razlogi tega namernega ali nenamernega dejanja niso znani, priporočamo piscu in prebivalcem Črele, da se za pojasnilo obrne direktno na pristojno organizacijo Zveze borcev.

Zagotovljene so oddaje Radia Celje v večernih urah na valovni dolžini 190 m

Poslušalci radia Celje so zadnje dni prav gotovo opazili, da se je valovna dolžina postaje premaknila od 202 metra na 190 metrov, to je nekoliko nižje, pravzaprav pa na začetek skale vseh radijskih sprejemnikov. Valovna dolžina 202 metra ni primerna za oddaje postaj z manjšo jakostjo, kajti na tej valovni dolžini že oddajajo številne domače in tuje postaje, ki onemogočajo normalen sprejem predvsem v večernih urah, ko te postaje prihajajo močno do izraza. Zaradi tega se je spored celjskega oddajnika v preteklih dveh tednih odvijal le v popoldanskih urah, namesto zvečer. Ker pa je ali-

nost radia Ljubljane in Maribora v popoldanskih urah zadovoljiva, zato ne kaže nadaljevati z oddajami celjskega radia v popoldanskih urah. Uprava oddajnika je sklenila preložitvi spored na čas od 16. do 20. ure. Na začetku oddaje ob 16. uri bodo na sporedu domača poročila, objave, zabavna glasba in želje celjskih poslušalcev in bo trajala do 16.30, ko se bo postaja priključila sporedu ljubljanskega radia, ki ima ob tej uri oddajo pod naslovom »Zleli ste — poslušajte!«. Celjska radijska postaja ima na valovni dolžini 190 metrov, kar njihova skala ni uglasena na ta val. Vendar je mogoče tudi to malenkostno težavo premagati s tem, da se z enostavnimi tehničnimi posegom uglašeni sprejemniki na to valovno dolžino. Pri tem vam lahko pomaga vsak radiotehnik in vsaka radiotehnična delavnica, na željo posameznika pa je pripravljena celjska radijska postaja urediti to zadevo proti malenkostni odškodnini. Poslušalci lahko pišejo ali pa telefonično sporoče na naslov radia, da se zgledi tehnik na domu. Popravek sprejemnika bo v tem primeru stial 100 din.

Nova železniška postaja v Šmarju

Vsa povojna leta je bilo v Šmarju pri Jelšah veliko negotovanje, ko so se zbirale pred tesno železniško barako skupine potnikov, ki se v hladnih zimskih dneh niso imeli kje pogreti, ko so čakali prihajajočih vlakov. To čakanje na prostem je bilo zlasti mučno za matere z otroki, odnosno z dojenčki. Da je bila v tem prometnem kraju nad vse nujna nova železniška postaja, potrjuje že dejstvo, ker se je iz Šmarja dnevno vozilo okrog 400 potnikov — predvsem delavcev in dijakov. Po večletnih pripravah so Šmarčani končno dosegli, da se je v lanskem oktobru začelo graditi novo postajno poslopje. Delo je hitro napredovalo in bo stavba vsak čas izročena prometu.

Nova postaja, ki je zelo lepa, velika in moderno grajena, bo imela v spodnjih prostorih na eni strani poštni urad, na drugi pa bo uradovala železnica.

V štorski Svobodi iščejo novih oblik dela

Mela dvorana kulturnega doma v Štorah je bila nabi'lo polna, ko so se v ponedeljek zbrali člani Svobode v Štorah, da se na obnem zboru pomenijo o delu sedanjega odbora in o novih nalogah.

Iz poročil predsednika, tajnika in blaginika je bilo razvidno, da se je delo »Svobode« v Štorah razmahnilo, odkar imajo nov kulturni dom, v katerem posamezne sekcije nemoteno razvijajo svoje delo. Poseben napredek je dosegla godba na pihala, za njo pevska sekcija, ki ima sedaj poleg moškega še ženski pevski zbor. Manj razgibana je dramatska sekcija, ki pa bo skrbela za boljše izbiro odrskih del in kvaliteto izvajanja. Več živahnosti bo treba tudi v šahovski sekciji. Vključili bo treba zlasti več mladine, zato bo prva skrb, da bodo v novem domu uredili knjižnico, ki uživa sedaj goslovljubje v kovinarski vojniški šoli. Prosvetni ideološki tečajji, predavanja ljudske univerze, vse to mora zaživeti. Mogoče bi se obnesle večerne šole. Posebno učiteljsvo, tehniški, inženirski in drugi strokovnjaki, naj bi v Svobodi širili strokovno in ideološko raven, kulturo in prosveto delovnih ljudi v Štorah in okolici. Najdejo se še nekateri, ki smatrajo Svobodo za zabavno društvo, namesto da bi njen namen razumeli vsi člani in vsi delovni ljudje. Organizacije v kolektivih se morajo zavedati, da je Svoboda njihova, da je lasti in ponos na vse. Da bo Svoboda še boljše vršila svoje poslanstvo, bo delo po sekcijah že vnaprejšnjem programsko pripravljeno, način dela se bo spremenil in se ravnal po prizkušnjah ter melodah starejših društev.

Tesnejša povezava s celjskim gledališčem, Ljudsko univerzo v Celju in z drugimi Svobodami ter prosvetnimi društvi, bo rodila verjetno dobre uspehe. Ustanovili bi bilo treba čimprej mladinski pevski zbor.

Danes razpolaga društvo s 370.000 din golovine, zahvaljujoč izdatni dotaciji železarne v višini 600.000 din. Kolektiv železarne je s tem pokazal, da visoko ceni prizadevnost članov Svobode. Vzdrževanje, ogrevanje, oprema doma, vse to bo slalo visoke zneske. Treba bo lorei še skrbno gospodariti.

Občni zbor sta pozdravila zastopnik IO ljudske prosvete okraja Celje in član Glavnega odbora Svobod iz Ljubljane lov. Gorjup, ki je poudaril smernice z II. kongresa in mariborskega plenuma Svobod. R. N.

Hotel „Evropa“ bo sčasoma popolnoma prenovljen

Doslej edini »reprezentančni« hotel v Celju je bil že v zelo slabem stanju. Bil je zastarel, zlasti inventar tujskih sob, pa tudi lokali in razvrstitev prostorov ni odgovarjala. Kavarno so že prenovili, zdaj pa preurejajo tudi tujske sobe. Star, obrabljen inventar so odstranili in v sobe postavili novo, moderno opremo zelo lepe izdelave.

Tem delom bodo sedaj v kratkem sledila še naslednja preureditvena dela. Preuredili bodo restavracijske prostore, dalje bodo v prostorih nekdanjega bara uredili osem novih tujskih sob in en apartma. Tudi kavarniška kuhinja terja temeljito obnovev.

Uspela živinorejska razstava v Mozirju

Preteklo nedeljo so priredili v Mozirju uspelo živinorejsko razstavo s premovanjem. Rejci iz Mozirja, Lepe njuje in Smibela nad Mozirjem so prignali na razstavo 154 glav goveje živine, kar je za te kraje kar lepo število. Posebna strokovna komisija je ocenila privedeno živino in najboljšim rejcem podelila lepe nagrade. Prvo nagrado je prejel Goričar Matija, soustanovitelj zadruge, za najboljšo kravo. Druga je bila podeljena Kovačiču Mirku za najlepšo telico, tretjo pa je prejel Hriberšek, posestnik iz Ljubije pri Mozirju. Tudi

precej ostalih je prejelo lepe nagrade, saj je bilo izplačanih 160.000 dinarjev vestnim in marljivim živinorejcem.

V tem okolju imajo poleg mlečne kontrole uvedeno tudi umetno osemenjevanje krav, kar se je doslej kar dobro obneslo. Zadruga goji v glavnem belo-slovensko in sivorjavo govedo.

Razstava je bila organizacijsko odlično izvedena in zato ni čudno, če se je le-te udeležilo res lepo število ljudi, posebno kmetovalcev-zivinorejcev. Bila je to že šesta razstava, ki jo je organizirala zadruga po svoji ustanovitvi. Vsem kmetovalcem-zivinorejcem želimo tudi v bodoče lepih uspehov na polju umne živinoreje.

Tu imate otroka pa ga vi redite

V neki tovarni so odpustili delavko, ki je za lastno uporabo kupila od delavke v tovarni ukraden blago. Žena je tako ostala na ulici z otrokom vred. Odpuščenca ni ravno mlada in bi se pri storjenem dejanju morala zavedati, kaj dela in kakšne bodo posledice njenega dejanja. Morala bi se zavedati tem bolj, ker ima na skrbi otroka, ki je odvisen od nje in predvsem od njenega zaslužka. Ko je zahtevala »pravico«, se je izgovarjala, da ona sama blaga ni vzela, temveč, da ga je samo kupila, in da ni vedela od kod to blago izhaja. Da so tudi drugi dobili odpadne in tudi vzeli, pa ni bilo nobenih ukrepov. Da ona ni kriva in smatra, da ni ničesar slabega storila — je še dodala ter povedala še marsikaj, kar naj bi jo opravičilo.

Ras je — stanje te odpuščene žene ni lahko — preživljati otroka brez za-

služka. Nastane celo vprašanje, kako in zakaj naj otrok nosi posledice svoje matere, ki se materinske dolžnosti ni pravočasno zavedala. Težko stanje za obo, vendar pa opravičljivo samo za otroka, nikakor pa ne za zrelo mater.

Pravilen odnos do družbene lastnine je eden od važnih predpogojev za naše pravilno delo. Vzgoja v tej smeri, v pravilni družbeni in društveni morali pripada sindikatu, pripada kolektivu, ki pred družbo odgovarja za poverjeno mu lastnino.

Niso redki primeri, ko iščejo zaščite ljudje, ki je ne zaslužijo, ker jim je družba dala vse možnosti primernega življenja — vendar pa ne pravice do izkoriščanja svoje imovine. Se vedno velja tudi glede naših odnosov star pregovor: stokrat premisli, preden kaj narediš; ko delo začneš, misli na konec (in tudi na posledice).

Ko sem letos v Nemčiji ispovala Nylon nogavice ameriškega izvora, me je nad vse presenetila pripomba prodajalca, da imamo v Sloveniji tovarno, ki izdeluje nogavice iz umetnih vlaken, ki po kvaliteti prav nič ne zaostajajo za inozemskimi. Namreč začudilo me je predvsem to, da ve trgovci v Münchenu za polzelsko tovarno nogavic, drugič pa dejstvo, da nemški trgovec daje priznanje naši tovarni.

Ker znamo domačini še vedno premalo ceniti domače blago, ni ga večkrat raje poličemo v kakem tujem, večjem mestu — če pa nanese prliika pa tudi v drugi republiki. Blago hvalimo, hvalijo nam ga prodajalci, ko ga pa uporabljamo pa ugotovljamo, da je boljše in lepše od našega. Konec koncev, pa spoznamo, da smo prav tako na Reki, Lošinju, Beogradu ali Sarajevu kupili — domače blago. Tako je tudi pri nogavicah. V omenjenih mestih sem kot praktičen spomin tistega kraja kupila sinu nogavice — doma pa zglejala značko leteče lastavice in spoznala polzelsko blago, blago Tovarne nogavic na Polzeli.

Te dni sem imela prliiko ogledati si Tovarno nogavic na Polzeli. Da je to tista tovarna, ki razpošilja svoje izdelke po vseh republikah Jugoslavije! Da se tu izdelujejo nogavice, ki jih poznajo nemška mesta in za katere se v zadnjem času zanima celo Anglija! Ne! Vsaj zunanost te tovarne je videti preskromna za te trditve. Lepo, novo upravno poslopje na desni strani daje zares videz mogočne elegancije in udobnih pisarniških prostorov. Toda tovarniški objekti sami so na hiter pogled videti majhni, tesni. Če pa enkrat stopiš vanje, vidiš, kako se ti čisti, parketirani prostori poljujivo širijo nekam v ozadje.

Od vseh delavnic sta tesni v resnici samo navijalnica in kar-

Tovarna nogavic na Polzeli

se razvija v eno najmodernejših tovarn v državi

tonažnica. Toda kartonažnice ne potrebujejo večje, saj sedanja povsem zadostuje za domače potrebe. Navijalnico pa še gradijo novo, ki bo dvakrat večja od stare in bo dograjena ver-

delek — v pletilnico. Tu stoji za strojem preko 200 delavk. Robovni stroji delajo samo gornje dele nogavic, stopalnici pa stopala. Avtomati v pletilnici izdelujejo kompletne nogavice

pežnih nogavic pred leti, ki jih je istotako izdelovala polzelska tovarna in ki so bile od zunaj svilene, na notranji strani pa volnene, odnosno bombažaste. Nogavice so bile lepe, tople in skoroda neuničljive. Ker se ni dobilo igel za te nogavice, jih tovarna vse do sedaj ni mogla izdelovati.

Pri nas stopajo vsadno bolj v modo tudi barvane nylonke v različnih nijansah, ki pa se za naše skromno mesto zdijo zaenkrat še krik mode, večja mesta pa jih že dolgo uporabljajo. Barva teh nogavic je tako intimno nadahnjena, da ne more na nobeni nogi izstopiti prekričeče. Polzela jih izdeluje največ v naravni barvi kože, nima pa na zalogi tudi roza, modre, zelene in oranžne odtenke.

Velika redkost so pri nas še tako imenovane »helanke« svilene nogavice. Nogavica izgleda majhna kot za otroško stopalo, ko pa jo obuješ, se elastično raztegne v vsako dolžino. Polzelska tovarna že izdeluje »helanke« za moške in ženske in je po njih že veliko povpraševanje. (Ko sem v Holandiji letos ogledovala te vrste nogavic, sem se zelo navdušila zanje in nsem prašakovala, da jih bom enake kvalitete našla tudi doma.)

V spodnji pletilnici se izdelujejo navadne nogavice, v zgornjem oddelku pa ima tovarna še eno pletilnico, kjer brni 16 velikih, najmodernejših strojev, imenovanih Cotton stroji. Ti stroji so zelo dragoceni in stanve en sam preko 110 milijonov dinarjev. Cotton stroji delajo

popolnoma kompletne nogavice iz najdragocenejših, sintetičnih vlaken. Stroj dela 28 nogavic istočasno in ima preko 30.000 igel. Opravlja ga ena sama delavka, ki samo odtrguje nitke in prestavlja avtomate. Učna doba na teh strojih traja 2 leti, kvalifikacijo pa dosežejo delavke šele v treh letih. Delo je odgovorno tembolj, ker majhna napaka pri prestavljanju avtomatov lahko uniči 28 dragocenih nogavic.

Srove nogavice pridejo iz pletilnice v veriškarno, kjer jih zaveržijo, od tu pa v barvarno in sušilnico. V fiksirnem oddelku ima tovarna tudi drago-

pri nas. Suhim nogavicam dajo v oblikovalnici dokončno obliko in jih pošljejo v apreturo, kjer jim dajo številke in etiketo. Nogavice zložijo v vrečke, te pa v kartone in tako gre sproti celodnevna proizvodnja v centralno skladišče.

Tovarna nogavic na Polzeli se je v povojnih letih začela s čudovito naglico razvijati. Po vojni so se tu že zgradile razne delavnice, skladišča, garaže, kolezarica, upravno poslopje, stanovanjski bloki, preuredili pa so v zadnjem letu vse obrate in nabavili najmodernejše stroje. Lani so zgradili tudi novo električno centralo in ozvočili ves obrat.

Po krivdi vodečih oseb je tovarna v lanskem letu in še prej začela hirati in bi kljub prizadevnosti delovnega kolektiva verjetno propadla, da ni prišlo vodstvo tovarne v druge, boljše roke. V skladišču se je nakopičila najmanj trimesečna proizvodnja, toda spretna roka in oster razum novega direktorja sta znali najti izhod iz težkega

Oddelček pletilnice z dragocenimi »Cotton« stroji

V oddelku oblikovalnice dajo nogavicam dokončno obliko

jetno že sredi novembra tega leta. Zanimal me je potek od prve do poslednje faze izdelave nogavic in tako sem kar po vrsti obredla vse oddelke. V tovarni je zaposleno 525 delavk, le 10 odstotkov je moških. Delo je videti lahko in predvsem snažno. Brhka dekleta se sučejo okrog strojev kar v dnevnih oblekah. Vsekakor pa zahteva tudi to delo velike pozornosti in koncentracije in se vrši v discipliniranem molku ob pesmi ropotajočih strojev.

V navijalnici dekleta previjajo predena, od koder pošiljajo navite stočce v naslednji od-

od dokolenk do ščitnikov. V državi doslej še nobena druga tovarna ne dela ščitnikov za nylon in perlon nogavice, na Polzeli pa so jih začeli izdelovati v letošnji pomladi. Nylon in perlon nogavice pa izdelujejo že dve leti.

Naslednji stroji — polni avtomati — izdelujejo nogavice vseh vrst in tudi iz uvoženega materiala. Poseben oddelček izdeluje volnene in flor nogavice za vojsko.

Ženski svet bo gotovo v veseljem pozdravil nove, platirane ženske nogavice, ki bodo vsak čas prišle v prodajo. Gotovo se boste še spomnili tr-

cen »Turbo« stroj za fiksiranje nogavic iz sintetičnih vlaken, ki je edini te vrste v Jugoslaviji. Prav tako pa je tudi stroj v oblikovalnici, ki suši in oblikuje nogavice, edini te vrste

položaja in blagu v kratkem času poiskali pot v svet. Danes tovarna dela s polno zmogljivostjo in niti ne more sproti zadostiti vsem potrebam in poljujevanju. V. S.

Osemdesetletnica pisatelja Meška

V samotnih Selah pri Slovenjem Gradcu živi in dela naš pisatelj Ksaver Meško, ki te dni slavi osemdesetletnico svojega življenja. — Rodil se je dne 28. oktobra 1874 v Ključarovicah pri Ormožu. Gimnazijo je obiskoval v Ptujju in Celju, kjer je začel pisati. Kot duhovnik je služboval po raznih koroških krajih. Bil je zvest Slovenec in zato med prvo svetovno vojno kot »velezdajalec« preganjan in zaprt. Tudi med drugo vojno je okušal gestapovske zapore in bil preganjan v Bosno, kjer je skoraj postal žrtev četniške krutosti. Skozi Srbijo se je prebil na Dolensko in tu veljal za »partizanskega prijatelja«.

Srčno plemeniti Ksaver Meško je napisal množico pesmi, ertic, povesti in dram, ki nosijo močan pečat njegove lirčno nežne, otoplo zasanjane osebnosti. Iz njih odseva Meškova ljubezen do domovine in socialne pravičnosti. Kakor malokateri naš pisatelj je bil prevajan v tuje jezike. Zlasti znana so njegova dela roman »Kam plovemo«, »Mir božji«, »Ob tihih večerih«, dram

»Na smrt obsojeni« in »Pri Hrastovih«. Zelo priljubile so se tudi njegove mladinske zbirke »Mladim srcem«. Pripravljena je izdaja Meškovih zbranih del.

ki jim bodo priključeni tudi pisateljevi »Spomini«.

Mostru peresa, človekoljubi in patriotu Mešku želimo še vrsto let zdravja in uspešnega dela.

Mladinska konferenca na II. gimnaziji

Te dni so se vršile v Celju mladinske konference srednjih šol. Ena izmed najbolj uspešnih je bila konferenca na II. gimnaziji. Okrog 250 mladincev je v dvorani Doma ljudske prosvete proučevalo in ocenjevalo svoje dosežanje delo in sprejelo nove sklepe.

Referat osmošolca Kopušarja je pokazal kratek pregled sedanje gospodarske politike. V drugem referatu pa je dijak Vrečko poudarjal velik pomen mladinske organizacije pri individualni in načelni vzgoji mladine. Ob tej priliki je Vrečko kritiziral nerazumevanje nekaterih, zlasti mlajših profesorjev za delo pionirske in mladinske organizacije.

V živahni razpravi, ki je trajala pol-druugo uro, je bilo v glavnem podano delo raznih sekcij, ki delajo v sklopu mladinske organizacije.

Najbolj delavna je v Celju taborniška družina »Črni kosi«, ki je že trikrat taborela in o kateri smo že dosti pisali. Ta družina je med celjskimi taborniškimimi družinami najbolj agilna. Dram-

ska sekcija je imela več gostovanj in se pripravlja sedaj za nov program, manj delaven pa je bil literarni krožek. V okviru Ljudske tehnike so uspešno delovali foto in radio-amaterski ter modelarski krožek. Prav tako uspešno delujejo na gimnaziji še prirodoslovni krožek in Počitniška zveza.

Iz referata fizikolturnega referenta Zavodnika je bilo posneti, da se II. celjska gimnazija v športu zelo uveljavlja in zavzema v vseh vrstah športa prva ali druga mesta, kar je spričo hude konkurence ostalih srednjih šol pomemben uspeh.

K razpravi so prispevali še gostje. Ravnatelj prof. Jakhel je pozdravil konferenco v imenu profesorskega zbora, predsednik OK LMS Gradišnik pa je posebej pohvalil mladinsko brigado II. gimnazije, ki je najbolj požrtvovalno pomagala poplavljenecem v Skoflji vasi. Ob koncu je zbrane mladince pozdravil še Segal Ljuban, sekretar MK LMS in jim dal novih vzpodbud za nadaljnje delo.

V Celju živi mož, ki se je izredno mnogo žrtvoval za napredek našega šolstva in ljudske prosvete, mož, ki je vzor slovenskoga učiteljstva, vzgled neumornoga delavca na prosvetnem polju, širokoga obzorja in obilnega znanja, ki ni klonil nič pod najhujšim terorjem slovenskemu ljudstvu sovražnih sil, ljubitelj slovenske mladine in vsega, kar je našega.

Josip Brinar, meščanskošolski ravnatelj v pokouju, se je rodil dne 1. novembra 1874 v Studencah pri Hrastniku. Kot kmečki sin, pastir, doma v bližini hrastniškega rudarakega revirja, je že v času velike rudarske stavke okoli leta 1888 gojil globoko sočutje do izkoriščanega delavca-rudarja ter mu pomagal na begu po skrivnih poteh pred njegovimi zasledovalci.

Pod vodstvom znamenitih pedagogov H. Schreinerja in prof. dr. Bezjaka je dovršil mariborsko učiteljsko ter nastopil svoje prvo službeno mesto v Slovenski Bistrici. Tu se je kot vzoren učitelj oprijel tudi ljudskoprosvetnega dela. Pevski in tamburaški zbor ter ljudski oder so izčrpali njegov prosti čas.

Po prihodu na osnovno šolo v Vojniku je preusmeril svoje izvenšolsko delovanje v strokovni študij in pisateljevanje. Tu sta se rodili povesti za mladino »Čukova gostija« in »Medvedji lov«. Postal je tudi dopisnik pedagoške revije »Popotnik« ter pisal »Utrinke« iz socialne pedagogike. V družbi znamenitega stenografa prof. Bezenška, ki mu je pozneje iz Bolgarije posredoval rusko literaturo, se je širilo njegovo duševno obzorje. V borbi s tedanjimi vojniškimi nemškutarji so se tedaj shajali zavedni Slovenci v zgodovinskem gozdičku Paradeški za cerkvijo, kjer so prirejali slovenske prireditve. Semkaj je zahajal s celjskimi narodnjaki tudi dr. Dečko. Poleg mnogih podlistkov v celjski »Domovini« je izšla izpod njegovega peresa tudi knjižica »Slovartek zemljepisnih imen, njih izvor in pomen«.

Da se iznebijo vojniški nemškutarji učitelja »vindišerja-rusofila«, ga je takratni Deželni šolski svet v Gradcu po službeni potrebi premostil v Rajhenburg. Današnje slovensko ime Brestanica je večinaoma njegova zasluga. Občevanje s trapiisti francoskega pokolenja ga je privedlo do učenja francosčine, ki mu je pozneje v življenju mnogo koristilo.

Ko je prišel po lastni želji v Sevnico, je zopet nadaljeval pisateljsko delo. Tu je nastala njegova živalska pravljica »Lisica Zvitorepka«, ki jo mladina še danes rada prebira. V času svojega službovanja je opravil tudi izpit za meščanskošolskega učitelja.

Po ponovni prošnji, kajti prva je bila zaradi narodnjaštva zavrnjena, je dobil službo učitelja na meščanski šoli v

V Celju bo postavljen spomenik pesniku Antonu Aškercu

Leta 1956 poteče sto let, odkar se je v Globokem pri Rimskih Toplicah rodil Anton Aškerc, ki ga ves slovenski narod ceni kot enega najboljših slovenskih pesnikov. Redki so ljudje, ki bi ne poznali njegovih romanc in balad. Z Aškercem ima naš predel Slovenije močnega umetnika v zgodovini slovenskega slovstva.

Ob stoletnici pesnikovega rojstva bo v Rimskih Toplicah in v Celju pomemben kulturni praznik. Do takrat bo obnovljena pesnikova domačija, v kateri bo urejen Aškercov muzej.

Istočasno bo v Celju postavljen spomenik Antonu Aškercu. Kakšen bo in kje bo stal bo Klub celjskih kulturnih delavcev še razpravljal s sodelovanjem z merodajnimi činitelji. LOMO Celje je za spomenik obljubil že lep denarni prispevek.

prej, in sprajad je bil vzporedno s steno izkopan plitev jarek, da je vanj odtekala kri izkrcavelih, kolikor je ni vsrkala žagovina.

V moji celici nas je bilo 32 jetnikov in od vseh teh sva tisto strašno jutro preživela samo dva, jaz in neki Poharc, ki pa je pozneje v Mathausenu umrl. Ko sva končno ostala sama v celici, sva jo na ukaz morala zapustiti in oditi v drugo, kjer se nas je nazadnje nabralo dvanajst jetnikov. Z oken so nekateri sojetniki opazovali dogajanje na dvorišču, kamor so iz garaže vodili vojaški skupine po pet in pet jetnikov, bosih, brez suknjičev in pokrival. Te skupine so morali posamič postavljati pred leseno steno. Streljali sta izmenoma dve vrsti petih vojakov, vsak svoji žrtvi v glavo. Po vsaki salvii je pristopil k padlim žrtvam zdravnik s samokresom v roki in »opopravljale, če žrtve še ni izdihnila. Obsojenci, ki še niso bili na vrsti, so prepevali. Poslušal sem njihovo »Lepo našo domovino«, vmes pa so v kratkih presledkih gmeli strel in so se oglašali klici: »Živela naša domovina!«, »Življenje dam za našo domovino!«, »Živela Jugoslavija!«

Preživljal sem trenutke, ki je v njih vsaka misel stopila v ozadje. Samo groza in onemogel obup sta še živela v meni, ko se je izviljala brezsrčna nemška krutost v vsej svoji strahotnosti. Človeško dostojanstvo je bilo pogaženo in poteptano. Tudi družina Doberškovič s Planine je stopila pred puške. Oče in mati, oba nad šestdeset-

Krškem. Kmalu nato je bila v Postojni ustanovljena prva slovenska meščanska šola. Za ravnatelja te šole je bil določen naš jubilar. Z velikim navdušenjem je pobil tja, kajti vodil jo in poučevali na prvi slovenski meščanski šoli takrat ni bila malenkost. Toda, jo! Prva slovenska šola te vrste, pa nobene slovenske knjige! Takoj se je lotil dela in v kratkem času napisal »Citanko za meščanske šole«, nato še »Zgodovino« in »Jezikovno vadnico za meščanske šole«. Da bi absolventi te šole lahko nadaljevali študij na bližnji realki v Idriji, je ustanovil še prostovoljni tečaj za francoščino. Po njegovem prizadevanju je dobila Postojna novo meščanskošolsko poslopje.

V prijetni družbi prijaznih Notranjcev je oživela njegova pisateljska delavnost. Poleg zanimivih ščankov v »Lovcu« je napisal zgodbi »Medved Ksamatn, kralj notranjskih gozdov« in »Volk Sivore«, oboje iz njegovih najlepših časov. Njegovih del je seveda še več. Zelo lepe so »Pohorske bajke in povesti«.

Prva svetovna vojna tudi njemu ni prizanesla. Ne avstrijskim Nemcem kot

vojak na soški fronti, ne poznejšim okupatorjem Postojne — Italijanom — ni bil naš Josip Brinar politično zanesljiv. Za »prostovoljno« izselitev v Jugoslavijo (z namestitvenim dekretom

na meščansko šolo v Celje) je komaj dobil dovoljenje za prehod čez mejo.

Kot »sviljivi« begunec iz Julijske Krašine je po večdnevem bivanju z družino v živinskem vagonu končno le dobil del prazne učilnice, kjer je moral stanovati več mesecev. Kot ravnatelj deklše meščanske šole je začel urejati šolo, ki je bila med vojno upuščena. Najbolj zoprne so mu bile nemške vzporednice. Takoj je pričel s čiščenjem ostankov bivše nemške šole. Iz veže je »izgnil« marmornata plošča z vlesanimi imeni nekdanjih velenemških mogotcev v Celju. Hrastu na dvorišču kot simbolu celjskega nemškutarstva je zapela sekira. Kmalu je dobila šola priznano slovensko lice.

Njegova pisateljsko delo tudi v Celju ni mirovalo. Sledile so nove izdaje Citank, Zgodovine in Jezikovnih vadih. Tudi leposlovje je v Ljubljanskem Zvonu bogatelo z njegovimi prispevki. Ze izza avstrijskih časov je širil svoje obzorje tudi s potovanji. Kot kolezar je prepotoval vso Slovenijo do zadnjega kotička in obhodil vse naše gore. Tudi v naše Primorje ga je vlekle arce. Nekoč jo je iz Dunaja mahnil še v Budimpešto, od tod na Reko, Pulj in še dalje. Zamikala so ga sloveča mesta Benetke, Pariz, Nizza, Monte Carlo in Milan. Kot ljubitelja narave ga je pritegnila nase tudi Svica. Iz spominov na Monte Carlo je pozneje izšla v Slovianu njegova povest »Žrtev zlata«.

Sledec svojemu stremljenju, da v svojem poklicu čim več nudi, da vzgoji narodno zavedne in socialno čuteče člane človeške družbe, je s svojim zgledom in neutrudljivim delom že takrat vzgajal mladi rod za novo Jugoslavijo. Nemška okupacija ga je našla kot upokojenca iz leta 1929. Zvest svojemu trpečemu ljudstvu je zbiral živila in pošiljal pakete stradajočim ujetnikom v Dachau in druga taborišča. Našim borcem na Pohorju je priskrbel specialne zemljevide, pa še dodal prepotrebna jim zdravila in sanitetni material. Svoje ožje znanje je navduševal z najnovejšimi poročili iz prepovedanih radijskih oddaj ter svaril neprevidne tovariše pred ovaduh.

Josip Brinar uživa ne samo med Celjani, marveč po vsej Sloveniji velik ugled. Ob njegovem visokem jubileju mu iskreno čestitamo in želimo še vrsto zdravja in čilosti polnih let. —nik

OB PREMIERI ČAPOVEGA FILMA

„GREH“ v Celju

Te dni smo gledali v kino »Union« film »Greh«, ki je bil s tem prvič predvajan v naši državi. Film je po Maupasantovi noveli »V začetku je bil greh« napisal in režiral František Čap, ki ga poznamo kot režiserja slovenskega filma »Vesna« in vrste filmov češke in nemške proizvodnje.

Čap je s tem filmom presenetil filmsko publiko. Dokazal je, da se more z uspehom lotiti del izpod peresa svetovno znanih avtorjev, da zmore ustvariti resen film z močno dramatično poanto.

Komur je Maupasantova novela znana, bo pritrtil, da je Čap ostal zelo veren knjižnemu delu. Morda bodo našli očitke, da je v nekaterih scenah celo preveč zvest, zlasti kar se naturalističnih posnetkov tiče. Brez dvoma bodo tako govorili lažimoralisti in tercialke. V tej zgodbi je neka trdna resnica, ki govori o tem, da je priroda uravnala tok človeškega življenja po svoje in da se to ne da preprečiti z zakoni, namišljeni morale in evangeliji. Skratka, vsi smo pod kožo krvavi.

Režiserju je uspelo na zelo odkrit način povedati resnico o življenju kmečke dekle in galerije kmečkih tipov okoli nje. Za ljudi, ki so navajeni idilne kmečke literature, bo verjetno film ne-

koliko nenavaden. Morda je ponekod igra malce spodrsnila, to se pravi, nemški umetniki, ki zasedajo glavne vloge, so po stari navadi zaigrali nekatere scene narejeno in neprijetljivo. Toda take zdrsljaje odtehta celotna zgodba, njena umetniška moč.

Za nas je film še posebno zanimiv, ker je sneman popolnoma v našem ambientu. Snemali so ga v Slovenskem Primorju in v ateljejih Triglav filma. Režiser si ni prizadeval prepričati gledalca, da se vse godi v Južni Franciji, kamor jo je postavil Maupasant, marveč je videti, da jo je Čap nalašč celo prilagodil našim krajem. Ceravno je na žalost film sneman le v nemški reviziji, diha iz njega slovenska zemlja. Če ne bi zamudili prilžnosti slovenske verzije, bi imeli lep slovenski film, ki bi nam bil lahko v ponos.

Ne naslanjamo se na moraliste, ko trdim, da je film za mladino pa vendarle neprimeren in odobravam ukrep celjske kinobuprave, da ga je prepovedala mladini do 16 let. Ta ukrep se je tudi v redu izvajal in prav je tako.

Na koncu pribijem, da je Triglav film z režiserjem Čapom dosti pridobil, zlasti kar se tiče izkušenj, ki si jih bodo nabrali naši režiserji, tehnični kader in igralci.

ZGODBA slovenskega interniranca

Mirko Roš:

PO PRIPOVEDOVANJU PADEŽNIKA IVANA, KMEČKEGA SINA IZ TROJNEGA PRI LAŠKEM

Praga mučilnice nisem več prestopil. Naslednjega dne sem bil zaslišan po naslednjem, moj kratek zagovor je zasliševalce spisal na stroj. Če bi bil priznal, zame ne bi bilo več rešitve. Niti naš izdajalec si kljub vsem svojim zaslugam, ki jih je storil gestapu, ni ohranil življenja. Ko ni vedel povedati in izdati ničesar več, je moral že sam stopiti pred puške.

Se mesec dni sem ostal v celjskem zaporu. Vsako dopoldne in vsako popoldne smo jetniki poslušali kričanje nesrečnikov, ki so jih gestapovci trpinčili v kletih. Večkrat so me moji jetničarji premestili v drugo celico, toda v vsako sta skozi zidove prodirala jok in krik. Tri dni sem v isti celici družoval nesrečnemu Krajncu, po domače Pircu, ki mi je tožil zaradi bolečin v želodcu in mi kazal svoje s krvjo podplute in zatekle prste. Stiskali so mu jih med vrata in podboje.

Mučilnic je bilo več, ena med njimi je bila določena samo za ženske. Med kurniki, ki so zasliševali in mučili zaprte Slovence, se je uveljavljal tudi neki Adrinec, zet nemškega trgovca Pascala iz Laškega. Zasliševal je mla-

dega Peganca, svojega rojaka, ki je sicer utekel živ strašnemu zaporu, a je pozneje v taborišču pri Linzu postal žrtev zračnega napada. Gotovo najhujši krvnik pa je bil Martin Hrvat, sicer slovenskega rodu, vendar podlejši od svojih gospodarjev.

Neprestano je visela grožnja smrti nad nami. Vsakdo je moral računati, da ne bo več videl svojega doma in svojih domačih. Poti nazaj v svobodo ni bilo. A vendar smo z vsakim utripom srca hrepneli po njej in tem bolj smo mislili nanjo, čim manj dosegljiva je bila.

Ugibali smo, kdaj pridemo na vrsto. Zadnja velika skupina je bila postavljena pred zid komaj nekaj dni pred mojim prihodom v zapor. Vendar včasih ni bilo dolgega presledka. Nekateri so sojetnikom že dajali poslednja naročila za svoje domače. Ko sem bival dva dni v isti celici z Avšičem, trgovskim pomočnikom iz Laškega, sva govorila o pekovskem mojstru Vavpotiču, ki so ga gestapovci že bili umorili. Vavpotič je naročil, da naj oni, kdor pride živ domov, pozdravi njegovo ženo in otroka v Laškem, vse prijatelje in znan-

Z uspelega gostovanja celjskega gledališča v Beogradu. Upravnik Srbskega narodnega pozorišta dr. Milan Bogdanović po predstavi na odprti sceni izreka čestitke gostujočemu celjskemu ansamblu.

12 Celja ...

... in valedija

Nova planinska pot v Savinjskih Alpah

Agilno PD Celje je preteklo nedeljo, dne 17. t. m. odprlo novo pot iz Okrešlja preko Križa skozi Zrelo na Češko kočo. S to potjo je zopet vzpostavljena zveza med Stajersko in Gorenjsko. Nekdanja pot preko Savinjskega Sedla na Češko kočo ni več dovoljena, ker gre deloma po avstrijskem ozemlju. Nova pot se odcepi pod Savinjskim Sedlom levo v goro Križ, kjer je najbolj eksponirana pot v Savinjskih Alpah.

Novo pot je finansirala Planinska zveza, pobudnik pa je bilo Planinsko društvo Celje. Delo na izpeljavi nove poti sta strokovno opravila domačina, Solčavina Plesnik Jože in Pečovnik Alojz, pomagala pa jima je tudi upravnik planinske koče na Okrešlju tov. Kreačič Franjo.

Slovesne otvoritve te važne nove poti so se udeležili poleg celjskih planincev še zastopniki Planinske zveze iz Ljubljane ter zastopniki sosednih planinskih društev iz Jezerskega, Kamnika, Kranja in Solčave. S to potjo je spet mnogo pridobila naša lepa Logarska dolina in Okrešelj, ker bodo lahko prišli turisti iz Jezerskega v Logarsko dolino v pičlih petih urah.

RAZSTAVO LJUDSKE TEHNIKE JE OBISKALO NAD 4000 LJUDI

V ponedeljek so zaključili razstavo ljudske tehnike, ki je bila v mali dvorani »Uniona«. Razstava je svoj namen dobro opravila. Prvenstveno je bil namen razstave, da propagira tehniko na podeželju in v gospodinjstvu. Svoj namen pa je dosegla, če povemo, da je razstavo v kratkem času obiskalo nad 4000 ljudi, kar za Celje predstavlja kar zadovoljivo število.

SAM SEBE JE ZATAJIL

Slučajno sem v Celju na obisku. Za svojo sorodnico sem se nedavno oglasil na Stanovanjskem uradu, da poizvem zanjo neke stvari. Povpraševal sem za tovariša Ivana Laha. Uradnik, katerega sem vprašal za Laha, mi je odgovoril, češ da ni uradni dan in če hočem s tov. Lahom govoriti, naj pridem naslednji dan.

To sem strmel drugi dan, ko sem spet prišel in ugotovil, da sem s tov. Lahom govoril že prejšnji dan. Lepa reč. Pozabil je svoje ime. Njegov postopek je birokratičen, saj bi lahko dejal: »Jaz sem Lah, toda danes ne morem govoriti z vami, ker ni uraden dan.« To se pravi imeti ljudi za norca. Kako tak človek tolmači ljudem stanovanske probleme? Jaz sem zaradi njegovega postopka moral odločiti povratek v Beograd.

Franz Zlender

DROBNE NOVICE

V ponedeljek zjutraj so našli pri prvem železniškem mostu v Savinji mrtvo truplo novorojenčka, ki je bil najbrž takoj po porodu vržen v vodo. Varnostni organi poizvedujejo za nečloveško materjo.

V torek okrog 10. ure sta trčila pred železniško postajo v Celju avtomobila, ki vozi na progi Celje-Hrastnik, in osebni avto, last avtotaksija Zupanca. Obe vozili sta utrpeli nekaj škode.

V šivalnici MLO v Železnem dvoru na Cankarjevi cesti je 23. t. m. nastal požar. Gasilci so takoj prišli in ogenj omejili. Škoda, ki je nastala v delavnici, znaša okrog 100.000 din. Požar je povzročil likalnik, ki ga je uslužbenec prejšnji večer pozabil izklopiti.

Z otvoritvijo te poti je naše agilno Planinsko društvo Celje zaključilo svojo turistično sezono na Okrešlju in svojo gospodarsko dejavnost za letošnje leto. V. S.

ARANŽERJU BI PRIPADALA NAGRADA ZA NAJBOLJŠO ŠALO

Kdo ve, če je bila hudomušnost, ali pa ponesrečena roka aranžerja zaslužna v tem, da imamo v Celju odlično risano šalo v izložbenem oknu trgovine »Savica« na Trgu V. kongresa. Lepak govori o nizkih cenah in vabi naj se potrošniki prepričajo v trgovini, da je res tako. Ženska pa, ki predstavlja potrošnika, ima zelo začudene in osuplo izbuljene oči. Aranžerju bi pripadala nagrada za najboljšo slikano šalo, pa če je nastala hote ali nehote.

Gibanje prebivalcev v Celju

V času od 16. do 25. 10. 1954 je bilo rojenih 25 deklet in 27 dečkov.

Poročili so se:

Bandel Ludvik, trgovski potnik iz Laškega in Mlakar Ivana, nameščenka iz Sentjurja pri Celju; Goršič Ivan, pravnik iz Šostanje in Brinovšek Stefka, učiteljica iz Podvoljčev; Klanjšek Marijan, strojnik iz Grobelnega in Bovhan Ana, nameščenka iz Ojstrga (Trbovlje); Lotrič Ivan, poročnik ILA iz Zagreba in Handžić Marija, učiteljica iz Celja; Amon Stanislav-Alojz, mizarjski pomočnik iz Celja in Zupan Marija, kuhinjska pomočnica iz Vranskega; Hrovat Alojzij, strojni ključavničar in Bizjak Valerija, gospodinja iz Celja; Hrastnik Martin, mizarjski pomočnik in Reberšak Jožeta, krojaška pomočnica, oba iz Celja; Vajdič Jurij, tesar iz Čmerške gore in Sobočan Elizabeta, delavka iz Slov. Bistric; Rojnik Janez, delavec in Mastnak Teodizija, gospodinja, oboje iz Celja; Kandič Stanislav-Mihel, pomočnik okrajnega javnega tožilca iz Celja in Šporin Alojzija, nameščenka iz Stor; Frece Jožef, kovaški pomočnik iz Liboj in Hajšek Marija, poljedelka iz Celja.

Umrli so:

Tominc Frančiška, gospodinja iz Celja, stara 44 let; Kopitar Ivan, upokojeni nameščenec iz Celja, star 74 let; Kok Martin, otrok iz Celja; Rožič Amalija, poljedelka iz Novega Velenja, stara 55 let; Gerčar Anton, čevljar iz Celja, star 79 let.

IZ SODNE DVORANE

28-letni Grabler Franc in 27-letni Rotar Alojz, oba šoferja pri podjetju »Stavbenik« v Celju, sta 14. avgusta 1954 zvečer vozila tovorna avtomobila iz Velenja proti Celju. Prvi je vozil priklopljeni avtomobil, drugi pa sprednji tovorni avtomobil. Prvoobdolženi je vozil z veliko brzino, drugi pa po levi cestni strani in brez luči. Oba sta bila vinjena. Grabler Franc je v bližini vasi Prelske zadel z levim delom karoserije v konjsko vprego s tako silo, da je zlomil levo sprednjo vozovo ročico. Pri tem je bil lahko telesno poškodovan voznik Tominšek Jože. Kake pol ure zatem je v bližini Petkove hiše v Veliki Pirešici s sprednjim levim blatnikom zadel v kolesarja Baloh Andreja tako močno, da je bil Baloh na mestu mrtev. Oba šoferja sta se zagovarjala pred okrožnim sodiščem. Zaradi kaznivga dejanja zoper splošno varnost sta bila obsojena Grabler na 3 leta, Rotar pa na 4 leta zapor. Stroga pravična kazen, ki jo je izreklo sodišče nad obema šoferjema, ki sta v vinjenem stanju ogrožala javni promet, kar je zahtevalo tudi smrtno žrtev, naj bo v svari voznikom tovornih vozil, da morajo biti trezni in previdni. Le tako bo mogoče omejiti prometne nesreče, ki so zadnje čase zelo pogoste. Vzrok prometnih nesreč je dostikrat ta, ker so šoferji vinjeni, večkrat pa tudi skrajno brez-

IZ BRASLOVČ IN OKOLICE Občinske ceste

so pri nas v zelo slabem stanju; manjka jim gramoza in rednega vzdrževanja. Pohvaliti pa moramo veliko prizadevanje občinskega ljudskega odbora, ki je letos dogradil dva nova mosta, in sicer v Podvrhu in Poljčah. Prepričani smo, da pridejo sedaj tudi občinske ceste na vrsto.

Partizanska cesta

Gradnja te prepotrebne ceste lepo napreduje. Blizu 2 km te ceste bo kmalu sposobne za promet. Sedaj nadaljujejo z delom kar v dve smeri: proti Letušu in proti Braslovčam. Ze dovršeni del ceste pri Obramljah hočejo povezati z okrajnimi cestami, da bo možen po njej stik med Dobrovlijami in dolino. Glavna dela na cesti pa so še vedno na hrbovitem sektorju, saj je cilj graditeljev speljati cesto do vrha.

Obnova plemenske živine na Dobrovlijah

Velika akcija občinskega odbora Socialistične zveze in Zveze borcev za nabavo plemenske živine kmetijam na Dobrovlijah je v najlepšem teku. Dobrovljani se s svojimi travniki in pašniki zelo pripravljajo za obnovu živinoreje, ki je med vojno utrpela veliko škodo. Pri tej akciji uspešno pomaga tudi Gozdna uprava, ki pod vodstvom inž. Kneza iz viška gozdnega bogastva dovoljuje sečnjo lesa. Z denarjem za prodani les je kmetom omogočen nakup plemenske živine. Partizanska cesta in obnova kmetijstva na Dobrovlijah sta med seboj tesno povezani.

Dobrovlijčani se zahvaljujejo

za denarno podporo v znesku 36.000 din, ki so jo prejeli iz dazeljivih rok bivših borcev ob priliki patroljskih pohodov v proslavo partizanskega praznika na Ostrožnem.

Proslava 50-letnice osnovne šole v Braslovčah

Letos bo poteklo 50 let, odkar je bila pri nas zgrajena nova šola, ki je bila

med vojno zelo poškodovana. Pod vodstvom šolskega upravitelja tov. Kolarja je bila pred dvema letoma dočela obnovljena in je sedaj v okras in ponos ne le Braslovč, temveč vse Savinjske doline. Ima tudi moderno urejeno šolsko kuhinjo in prijazno jedilnico, ki služi ne samo osnovni šoli, temveč tudi gospodinjstvom tečajem kmetijsko-gospodarske šole, ki bo v kratkem pričela novo šolsko leto. Pravkar zbirajo prostovoljne prispevke v naravi za šolsko kuhinjo, ki nudi oddaljenim učencem, zlasti iz Dobrovelj, toplo kosilo.

Gostilna v Letušu

s tobačno trafiko je že več mesecev zaprta, ker je privatnega značaja. Letušani so s tem prikrajšani; posebno pogrešajo trafiko, ker morajo hoditi po tobačne izdelke v oddaljeno Smartno ob Paki v šoštanjskem okraju. Želijo, da se krajevna potreba te gostilne ponovno pregleda ter to vprašanje ugodno reši.

IZ STOR

Na nižji gimnaziji v Storaht so letos odprli tudi 4. razred. Mladina je zelo aktivna tudi izven šole. Ustanovili so mladinski aktiv, ki ima radio-amaterski krožek, šahovski krožek in dramski krožek, razen tega pa pevski zbor. Deklice pa se pripravljajo za prikojevalni tečaj, čaka jo le, da jim bo letarska osnovna šola posodila šivalni stroj. Organizacija vseh teh krožkov in tečaja pa zahteva seveda veliko dela, pri čemer sta se posebno poživljeno pokazali predsednica aktivna Tofant Melka iz Kompol in tajnica aktivna Gorisšek Slanka. Pri učiteljih uživajo vso podporo, pevski krožek bo vodil tov. Ullaga Avgust. Studirajo že mladinsko igro. Prav gotovo bodo tudi pri množičnih organizacijah naleleli na vso potrebno podporo.

Sredi njiv raste na koncu naselja nova zgradba, ki naj bi dala širši nova stanovanja. Začasno pa bodo nameštili v proslare vsaj tri učilnice, da se ne bodo sliskale v gozdnih barakah, kamor so letos nameščene. Tako bo rešen problem, seveda le začasno, saj so oblastni organi že uvideli, da je treba v Storaht pričeti z graditvijo nove šole. Drugo leto bodo verjetno tudi to dočakali.

Občinski odbor je sklical konferenco predstavnikov podjetij in uslanov, na kateri so se dogovorili za gradbeni program izvedbe kanalizacije v Storaht. S tem bodo z dnevnega reda odstranili še eno pereče vprašanje, ki jim zadaja resne skrbi že vsa leta od kar raste industrijsko naselje v Storaht.

Letos se je postavilo na noge tudi športno društvo Kovinar in v tekmovanju doseglo že nekaj lepih rezultatov. Ker sta se zadnji dve tekmi zopet končali nesrečno za moštvo iz Storaht, upamo da jim to ne bo vzelo poguma. Zelimo jim dosli uspehov.

IZ REČICE PRI LAŠKEM

Zivinorejski odsek tukajšnje zadruge je na Smohorju uredil pašnike za mlado plemensko živino. Lastniki živine so zelo zadovoljni, ker uspehi ni izostal. Zdaj, ko so živino peljali domov v svoje hleve, so videli, da je zivinorejski odsek imel prav.

-0-

Organizacija Rdečega križa je po vseh vaseh v rečiški dolini organizirala rešilne postaje, kjer bodo ponesrečenci lahko iskali prvo pomoč. V ta namen je organiziral srečlovo, katerega čisti izkupiček bo porabljen za nakup sanitetnega materiala.

IZPOD BOHORJA

Poljska dela so pri kraju in organizacijsko delo bo spel oživel. Na Prevorju je bil zelo dobro obiskan zbor volivcev, na katerem so največ govorili o komuni. Prevorje želi priključiti h komuni Sentjur, ker ima ugodno avlobusno zvezo s Celjem. Nekateri so pozneje povedali, da bodo imeli od bogatejše komune več koristi, kakor od pasivne kozjanske. Po sestanku je nekdo še omenil, da Prevorje ne more h komuni Kozje, ker bi potem takem Prevorjani ubirali rakovo pot. Prav je, da se ljudstvo samo odloči za tja kamor misli, da mu je najprikladnejše in da bo tudi za njegov gospodarski in kulturni razvoj najbolje. Marsikje je pa želja po tuji pomoči večja, kakor želja po lastnih prizadevanjih. Blahni, neprehodnih vaških kolovozov ne bo mogla hlačkavati niti komuna v Kozjem niti v Sentjurju, če se prebivalci sami ne bodo lotili dela. Mnogi Prevorjani, ki so si morali obnovljati požgane domove, najbolje vedo, koliko je vredna lasna prizadevnost in kolikokrat so si morali kljub izdatni pomoči zavihati rokave, predno so prišli spet pod streho.

V VITANJU PRIDNO DELAJO...

V avgustu je bila v Vitaniu otvoritev novega Prosvetnega doma. V kratkem pa bodo pričeli urejevati moderen oder, tako da bo dom čimprej služil svojemu namenu.

Občinski ljudski odbor je letos uredil večje število občinskih cest, katere so bile nujno potrebne popravila. Tudi trg sam dobiva lepše lice. Hiše narodne imovine so popolnoma renovirane

pa tudi mnogi privivalniki so temu zgledu sledili in svoja poslopja prebelili in popravili. Na trgu bo v tih dneh odprta nova lepo urejena trgovina »Fužinar«.

Iz Fužin v Brezen gradijo cesto, ki bo za lamkajšnje prebivalstvo velikega gospodarskega pomena. Delo lepo na, preduje in bo prvi del ceste že letos gotov.

Tudi o komunah smo se temeljito pogovorili. Po vseh volilnih enotah so bili sestanki, na katerih so volivci iznašali svoja mnenja glede komun. Velik zbor volivcev za vso občino pa je bil 10. oktobra v Vitaniu, na katerem je bilo preko 400 volivcev. Udeležila sta se ga tudi naš zvezni poslanec Iovariš Viktor Avbelj in republiški poslanec Iovariš Vinko Sumrada. Volivci so se 100% izrekli za priključitev h komuniški komuni.

Elektrifikacijska dela napredujejo. Postavljeni so drogovji do transformatorja in v prihodnjih dneh bodo potegnili žico iz Stranic do Vitanja.

IZ MOZIRJA

Tovarna barv in lesnih izdelkov je te dni pokrila veliko novo stavbo, kamor bo prenesta delavnice iz prejšnjih neprimernih prostorov, kjer bodo izdelovali sode za barvo in samokolnice. Tu bo shranjen tudi les, ki je bil doslej zložen kar na prostem.

V Ljubiji pa bodo zgradili tudi nov lesen most čez Ljubijo, prav tako pa tudi nov betonski most v Soteski. Nujno je bilo, da so k temu prepotrebemu delu pristopili, kajti promet na tej cesti je ogromen, saj prevažajo ves les in vse drugo preko teh mostov iz Zgornje Savinjske doline. No, ne bo se treba tu več bati nesreč.

V Mozirju samem se društveno življenje ne more razviti tako, kakor bi bilo želeto, posebno igralna skupina, ki je bila v preteklosti znana po svojih uspehih, ne pride do svojega pravega razmaha, ker nima primernih prostorov. Res je, da imajo v trgu krasen dom, id pa je last fizikulturenega društva. To je pa predlanski dvorano moderno preuredilo in zahteva za vsako predstavo po 6000 dinarjev odškodnine, ker čiščenje dvorane, ki ima parketna tla, toliko stane. Le škoda, da se ne preuredi za gledališke predstave dvorane v bivšem Prosvetnem domu. Sedaj, ko bo sedež komune v Mozirju, za trdno upamo, da se bo ta zamisel uresničila, to tem bolj, ker bo moralo postati Mozirje kulturno-prosvetno središče in žarišče zgornjesavinjske komune.

TOVARIŠU J. D. V ŠMARTNEM ROŽNI DOLINI!

Ker naš časopis prispevkov, ki niso podpisani s polnim imenom, ne objavlja, tudi Vaših vestí iz Smartne ne moremo objaviti. Zato Vas prosimo, da nam v bodoče pošljete poleg članka Vaš točni naslov in nam bodo tako tudi Vaši prispevki dobrodošli, zlasti če bodo zajeli važnejše dogodke iz vašega kraja. Uredništvo.

Gibanje prebivalcev v celjski okolici

V času od 16. do 25. 10. 1954 je bilo rojenih 14 deklet in 18 dečkov.

Poročili so se:

Rebernik Ivan, kmet iz Dobrne in Viber Alojzija, kmečka hči iz Dobrne; Vidmar Franc, skladiščni delavec iz Ljubnice in Nakovšek Romana, snalžika iz Vitanja; Kračun Ciril, trgovski pomočnik iz Ljutomer in Gohec Alojzija, trgovska pomočnica iz Goranje vasi; Obreza Anton, delavec iz Vel. Pirešice in Oblak Olga, delavka iz Zabukovec; dr. Cunder Milan, zdravnik iz Celja in Maričič Vera, absolvent medicine iz Ljubljane; Drobnec Jože, rudar iz Sv. Pankrca in Rimal Antonija, kralika iz Mendolene; Slek Franc, rudar iz Sv. Pankrca in Miklavžič Ana, tovarniška delavka iz Kasaz; Klampfer Hugo, strojni ključavničar iz Petrovč in Blahnik Olga, tovarniška delavka iz Kasaz; Tomažič Stanislav, ključavničar iz Miklavžkega kriba in Brumec Marija, tovarniška delavka iz Luterja.

Umrli so:

Rojnik Antonija, posestnica iz Sp. Gorč, stara 82 let; Fijavž Franc, prevzičkar iz Lemberga, star 67 let; Salamon Stanislava, otrok iz Prapret; Merhout Antonija, upokojenka iz Zaplanine, stara 82 let; Umek Mihel, posestnik iz Veternika, star 79 let; Debelak Martin, prevzičkar iz Vranske gore, star 58 let; Resnik Jožeta, gostilničarka iz Kozjega, stara 82 let; Govejšek Katarina, gospodinja iz Sv. Pankrca, stara 67 let; Andriček Franc, poljedelec iz Slatine pri Poskvi, star 71 let; Kocjan Martin, prevzičkar iz Dola pri Pristavi, star 88 let.

NESREČE

TEŽKA NESREČA

Dne 25. 10. 1954 ob 9,55 se je v Sentvidu pri Grobelnem pripetila prometna nesreča na nezavarovanem železniškem prelazu, prav tedaj, ko je mimo vozil tovorni vlak. Voznik C kategorije Maks Knavs je skozi naselje prehitro vozil, zato ni mogel pravočasno ustaviti avtomobila, ki ga je zadel vagon tovornega vlna. Vsi štirje potniki so odnesli zdravo kožo, dočim se bo moral »Opel Kapitán« zdraviti dalj časa. Do nesreče je prišlo po krivdi voznika osebnega avtomobila, ki se bo moral zagovarjati pred sodiščem. Škoda znaša okoli 200 tisoč din.

Nedavno je v deževnem vremenu prišla pod konjsko vprego tovarniška delavka Alojzija Slapšak. Glavno krivdo nosi ponesrečena kolesarka sama, ker je nepravilno prehitela vprego in splašala konje. Deloma je kriv tudi voznik Konrad Vok, ker je na steklasti listu Aškerčeve in Mariborske ceste 198 kraju nesreče vozil preveč levo. Ponesrečenka se zdravi v bolnišnici.

ODKUPUJEMO

vse vrste hlodovine iglavcev in listavcev ter furnirsko hlodovino * Plačujemo po dnevnih cenah * Les ponudite našemu podjetju v Celju ali pa našim nakupovalcem:

UDOVIČ PETER, Celje, Trnovlje 101,

LEVAR JOŽE, Smartno ob Dreti,

KOZAR STANKO, Čadran 20, Oplotnica,

KOVŠE IGNAC, Vitanje 54

LESNA INDUSTRIJA

„Savinja“

CELJE
Jurčičeva ul.

Kaj smo videli in doživeli v HOLANDIJI

(Nadaljevanje)

NEKOČ JE BILO JEZERO

Precejšen del Holandije je nekdanj prekrivalo morje. Potnik, ki slučajno potuje v Holandijo s starim zemljevidom izpred 1850 leta, se bo začudil, ko stopi na haarlemsko tla, kje je pravzaprav haarlemsko jezero? Domačini se na tako vprašanje ponosno nasmejejo: popili smo ga.

Veliko haarlemsko jezero, ki je nastalo s spojitvijo štirih manjših jezer in naraslo še s pogostimi poplavlami, se je ob koncu 17. stoletja imenovalo še Haarlemsko morje. To je bilo v resnici burno morje, na katerem so se borile flote in potopile mnoge ladje. Vode so se večkrat razlile in poplavile širšo okolico. To morje je naseljem na nasprotni strani neprestano pretlilo, v letu 1836 pa tudi dovolj resno izzvalo Holance, da so se začeli boriti proti jemu. V novembru istega leta je namreč voda haarlemskega morja, ki jo je dvigal strahovit vihar, prešla svoje meje in se razlila vse do amsterdamskih vrat. To je bilo zadnje izzivanje. Holanci so leta 1840 obsodili drzno morje, da izgine iz obraza haarlemske zemlje. Začeli so izčrpavati vodo in graditi nasipe. Po večletnem utrudljivem delu so potrpežljivi Holanci dosegli zmago. Stroji so izčrpali 924 milijonov 266.112 kubičnih metrov vode in haarlemsko morje je izgubilo. S tem so Holanci pridobili 18.500 hektarjev

dobre zemlje, ki so jo začeli pridno obdelovati.

Holandski deželi so podivjane vode z mnogimi speljanimi kanali pustile možnost, da se pretežni del tovornega prometa razvija po teh kanalih. Preko kanalov so postavljeni pridivni mostovi, ki se ob prihodu ladij dvignejo in za čas zabranijo pešcem prehod.

Poleg rečnega odnosno kanalskega prometa pa je nadvse živahen tudi promet pa haarlemskih ulicah. Avtomobili brzijsi tod s tako hitrostjo, kot menda v nobeni drugi deželi. Med mnogoštevilnimi avtomobilisti pa so pomešani tudi motociklisti in kolesarji, ki med sabo spretno tekmujejo v hitrosti. V oči so mi padle nune in menihi na elegantnih motorjih — Wespah, ki so z ostalimi vozači držali isto brzino.

V Holandiji menda ni družine brez dvokolesa. Izven mesta skoro že ni opaziti pešca. Njihova kolesa se po obliki nekoliko razlikujejo od naših. Prednji del je nekoliko višji od zadnjega, kar da vozečemu Holancu nekam ponosno držo. Druga posebnost holandskih dvokoles je, da imajo verigo pokrito tako,

Odpadni SVINEC kupimo vsako količino po najvišji ceni.
Odpadpromet Laško

Tega članka vam ni treba čitati...

Res vas ne silimo, če hočete samim sebi dobro. Kdor pa drugače želi bo te vrstice pozorno prebral.

Ceprav je uprava našega lista mnenja, da od novih naročnikov list ne bo imel otipljivih koristi, ker že itak prodajamo časopis dosti pod našo lastno ceno, smatramo, da je naša dolžnost list razširiti in ga posredovati vsem, ki se zanj zanimajo.

Razširitev lista pa ni tako enostavna stvar. Samo mi temu ne bomo kos, zato potrebujemo Vašo pomoč. Tisti, ki »Savinjskega vestnika« ne poznajo, ga tudi ne morejo naročiti. Zato upamo, da bodo naši stalni naročniki, ki so (tako vsaj mislimo) z našim listom zadovoljni, priporočili svojim znancem in prijateljem »Savinjski vestnik«, zlasti pa tistim, o katerih vedo, da radi čitajo naš časopis, nanj pa niso naročeni.

NOČEMO VAŠEGA SODELOVANJA ZASTONJ — 40 DIN OD VSAKEGA NAROČNIKA

Na videz to ni veliko, je pa dovolj za malenkostni trud, ki ga boste pri tem imeli. 12 novih naročnikov, ki bodo plačali vsaj polletno naročnino (celo leto znaša 500 din), vam takorekoč plača naš list za celo leto. Pomislite, da imamo pri 500 din letne naročnine že itak občutno izgubo, 40 din pa damo vam.

ZAKAJ BI DRAGI PRIJATELJ, NAROČAL LIST, KO GA VENDAR LAHKO PRI TEBI PREČITAM ALI KUPIM V TRAFIKI?

Tako bodo morda nekateri Vaši prijatelji porekli. No, prav. Toda le naši stalni naročniki bodo deležni najlepših nagrad pri zbiranju pravilnih rešitev naših nagradnih križank.

Letos bomo za Novo leto uvrstili tradicionalno križanko, seveda v veliko večjem obsegu. Tokrat bo pripravljenih

OKOLI 50 ZELO LEPIH NAGRAD

bogatejših kot so bile kdaj koli prej. Seveda ostane tudi prvomajska nagradna križanka še vedno v našem programu. Zato marsikomu prav gotovo ne bo vseeno, da bi še nadalje ostal izven vrst naših naročnikov, saj bo hkrati s to ugodnostjo tudi lahko v miru prebiral naš list.

Poleg tega Vas obveščamo, da bomo prihodnje leto izdajali časopis stalno na osemih straneh in več. Prinašali bomo več zanimivega branja. Na vseh sedežih komun bomo imeli dopisnike, ki nas bodo podrobno informirali o vseh dogodkih in njihovem področju. Poleg tega bomo objavljali še letos prirejeno povest o »Celjskih grofih« s slikanico.

Zato naročite naš list, če pa ste že naročeni, oddajte naročilnico znancu, ki bi se rad nanj naročil.

List je premalo razširjen zlasti v krajih bivšega šmarskega okraja, ki so bili pred leti priključeni k celjskemu okraju. V mnogih vaseh okoli Smarja našega lista sploh ne poznajo. Tudi v šoštanjskem okraju ima »Savinjski vestnik« še premalo naročnikov. Zato bi naj bila dolžnost vseh občinskih in vaških odborov SZDL in prosvetnih delavcev na vasi, da seznanijo z našim listom tamkajšnje ljudi in jim ga priporočijo.

Ker je naš list tehnik, ki obravnava predvsem lokalno problematiko Celja in njegove širše okolice z vseh področij družbenega življenja, hkrati pa je poceni, saj dva obroka po 250 din letno ne predstavljata občutnega izdatka, je prav primeren za ljudi na naši vasi.

Zato vabimo k sodelovanju vse člane SZDL, naše naročnike in bralce, da nam pri tem pomagajo. Marsikdo bo prav rad postal naročnik našega lista, če ga bomo nanj spomnili, saj danes mnogi niti ne vedo, kje ga lahko naročijo in koliko stane.

Tiste pa, ki se bodo odločili za zbiranje novih naročnikov, prosimo, da nam sporoče v pismu ali dopisnici njihove točne naslove, po pošti pa nakažejo od njih sprejeto polletno naročnino 250 din. Naslove in denar lahko oddajo tudi osebno v upravi našega lista. Po prejemu seznama in naročnine bo zbiratelj uprava takoj nakazala 40 din od vsakega novega naročnika.

Odrežite in nam pošljite!

Naročilnica

Podpisani _____ kraj _____

ulica _____, pošta _____ naročam

»Savinjski vestnik« in prosim, da mi ga začnete s _____ redno pošiljati.

Naročnino bom nakazal po položnici, katero priložite prvi številki.

Datum _____

Podpis: _____

da ni treba pri vožnji zapenjati hlač. Posebnost holandskih koles pa so tudi prtljažniki ob vsaki strani zadnjega kolesa. Na prtljažnike obesijo posebne torbe, v katere spravijo izletniki opravilo za najmanj 10 dni potovanja. Izven holandskih glavnih mest lahko vidiš na kolesih prave ljubezenske idile. Zaljubljenca se peljeta v vzporedni vožnji in se navadno držita za roke. Vidiš pa lahko tudi ganljivejše prizore — če imaš ravno srečo — da se fant in deklet med vožnjo objemata in poljubujeta. Pri vseh teh spretnostih pa je v Holandiji razmeroma zelo malo prometnih nesreč in o Holancu sploh pravijo, da je rojen na kolesu.

HOLANDSKI MLINI

Ce stopiš malo izven mesta Haarlema, ti oko objame daleč na okrog številne mlina, ki so enakomerno porazdeljeni po vsej ravnici. To so vodni mlini ali pa mlini na veter. Mlini so nekoč delno služili za mletje, večinoma pa so gnali črpalke za črpanje vode. Vsa Holandija ima približno 700 mlinov za črpanje vode in namakanje ter preko 1000 industrijskih mlinov. V zgodovini Holandije so bili mlini velikega pomena in boju z vodo. Številni mlini za mnogoštevilnimi nasipi so osušili ogromne komplekse pokrajine in jih spremenili v rodovitna polja. Majhni mlini so zgrajeni tako, da se vsa stavba vrti okoli navpične osi, večji mlini pa so grajeni iz opeke in lesa in pokriti s slamo. Njihova oblika je okrogla ali osmerokotna, glava pa se vrti nad mlinjskim kolesom.

Danes so številni mlini v Holandiji več ali manj le še v okras in značilnost dežele.

CELJSKE BODICE

KORAČNICA CELJSKIH PENZIONISTOV

Se ptički v parku so veseli, ko sonce sije jim z neba, čemu se ne bi v žarkih grel, dokler se da!

Ko z njimi kruhek svoj delimo, srce se v sreči nam smehlja, tako življenje si sladimo, dokler se da.

Lepo in dolgo smo služili, nabrali nismo si zlata, ženice smo zvesto ljubili, dokler se da.

Vsak mesec penzijo dobimo, ki pa se hitro razcurlja, ob njej se skromnosti učimo, dokler se da.

Se včasih se nam kri ogreje, ob vincu nam zavre do dna, spominov vroči čar nam veje, dokler se da.

Se penzionisti smo veseli, ko sonce sije nam z neba, čemu se ne bi v žarkih grel, dokler se da!

CELJSKI FILMI

Avstrijski »Stari grešnik« je v kino »Dom« prispel, da tam nas bo zabaval, za nove grehe vnel.

A v kinu »Unionu« se prikazuje »Greh«, le kaj v naslovu skriva, spočet na naših tleh?

Nato »V vrtincu« grešnem zapleše Celje naj, da vseh tegob ga reši blesteči filmski raj.

Morda o dekadenci spet tožil bo nekdo, skrivaj pa si privoščil pohujšanje bo to.

All že veste...

1. Kaj je pantomima?
2. Kaj pomeni sveta inkvizicija?
3. Kako tudi pravimo o razsipniku?

1. Pantomima je igra obraza in kretenj brez besed.

2. Sveta inkvizicija je bilo srednjeveško versko sodišče, zlasti v Spaniji, zoper krivoverce. Predno so obsojence izročali krvnikom, so jih oblekli v spokorniško obleko, ki so jo imenovali san benito.

3. O razsipniku, ki vse zapravi, kar dobi, pravimo, da je kakor sod Danaid. Po grškem besednjaku so bile Danaide obsojene, da v podzemlju (v Hadu) kar naprej nalivajo vodo v sod brez dna.

V hotelu in kavarni SAVINJA

vsako soboto in nedeljo zvečer glasba s plesom!

Vse vrste pijače in jedil vam nudijo gostilne: »Pri Korošču« in restavracija pri »Moslu«, ki sprejema tudi abonente. Vljudno vabljeno!

Jurček Krašovec:

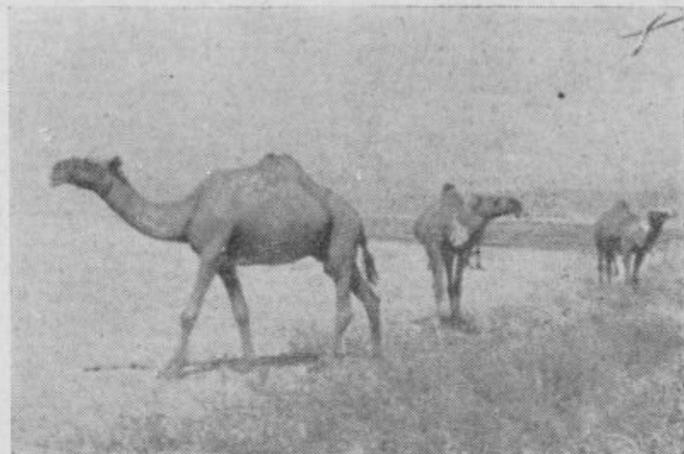
S potovanja na bližnji vzhod

V PUŠČAVO...

Preveč romantičnega človeka bi takale pot razičarala. Kaj hočemo, svet je raziskan, »okužen« s civilizacijo, le redki predel se še upirajo raziskovalcem. Zato si tudi od tega naslova ne obetajte preveč.

Oborožen z navodili dr. Tretjaka sem naslednje jutro zavzel svoj prostor v puščavskem avtomobilu in šlo je na jug. Sedel sem na vzhodni strani in na noben način nisem hotel spustiti zavese na jezo svojega sosedu, ki mu je sonce preveč peklo na plešo. Razložil sem mu, da jaz od Zidanega mosta do Litije tudi redko pogledam skozi okno. Ko sva se zmenila, da je pri nas ta čas kar preveč hladno, je zavistno vzdihnil. Sneg je videl le nekajkrat v kinu.

Od Aleksandrije pelje cesta nekaj časa skozi močvirje in nepregledna polja trstike, potem pa zavije v golo puščavo. Pesek, vročina, revno rastlinje, ki pa vse bolj izginja, čim globlje v puščavo prihajamo. Toda ni nam dolgčas. Na vsej poti je vsakih sto metrov gotovo veličanska reklama za avtomobile, filme, zobno pasto in vsemogoče druge reči. Hiš ni, reklame preveč. Sem in tja »jadra« na desnem robu ostanek romantike, kolona velblodov, ki je za Beduine še vedno najzanesljivejše prometno sredstvo. Ob tej priliki sem oživljal vso literaturo, ki sem jo kdaj »požiral« in ki je obravnavala življenje v teh krajih. Če bi imel denarja in časa, kako zanimiv bi bil obisk pri Beduinih pod šotari. Tako pa sem potoval po evropsko, le bolj vroče in manj gneče je bilo. Po dveh urah vožnji smo se ustavili v neki oazi, ki je tudi že preveč amerikanizirana. Moderni hotel, črpalke, reklama in promet, vse to je spodrinilo idiličnost nekdanjega zatočišča karavan.

V GIZEH — K PIRAMIDAM

Ves dopoldan smo se vozili po puščavi. To človeka vendarle bolj utruja kot odprto morje, kjer se človek razveseli slehernega delcina ali pa jate letelih ptic. No jaz sem tudi že imel puščave dovolj, zlasti ker mi ni bilo dano, da bi jo prepotoval na svojstven, romantičen način. Zato sem bil vesel spremembe, ki se nam je nudila proti koncu naše poti. V daljavi smo na levi strani ceste zagledali najprej megleno plast. To je napovedovalo dolino Nila, ki s svojimi ogromnimi vodami polni ozračje z vlago in življenjem. Nekaj kilometrov pozneje se je v tej megli izoblikovalo zelenje oddaljenih gozdov in zelenih kultur. V tistem času smo na desni strani nad griči zagledali tudi vrhove treh največjih piramid v Gizeh. Zase vem, da sem poslej gledal le tja na delo človeških rok pred 5000 leti, na piramide, ki si jih nikoli nisem mogel prav predstavljati. Vzemimo čisto celjsko primerjavo. Zamislite, da se vozite po Savinjski dolini neke nad Zalcem. Gledate proti Celju in za Golovcem štrlijo dobršen kos čez rob griča tri piramide, ki stojijo nekeje v Skofji vasi ali še dlje.

EGIPČANSKIM FELAHOM JE OSTALO ŠE VEDNO NEKAJ NOMADSKIH NAVAD

Mimogrede moram povedati, da v teh toplih krajih nimajo ljudje posebnih skrbi s stanovanji. Ze v mestih so njihove hiše za naše pojme kaj krhka reč. V Aleksandriji sem videl delavce, ki so ravno začeli podirati neko dvonadstropnico in ko sem naslednji dan spet prišel mimo, je ni bilo nikjer več. Zunaj mest je vse še veliko preprostejše. Felahi, ali po naše kmetje, si zgradijo nekake hiše, ki so že nove kot podrtije. Pomešajo velblodje blato s peskom in trstiko in tako postavijo štiri stene, na katere položijo palmove veje, ali pa pločevino bencinskih sodov. Te stavbe običajno nimajo oken, ker je v zidovih in strehah že itak dovolj lukenj. Tu živijo, spiyo in se hranijo v družbi domačih živali. Zato se ti ljudje ne zmenijo dosti, če se selijo. Nekeje druge postavijo spet tako »gručino«, staro pa gloda in dogloda zob časa. Povsod naletite na take zapuščene hiše. S tem pa ni rečeno, da ti ljudje ne bi hoteli imeti boljših hiš. Drži sicer, da so vremenske prilike veliko ugodnejše, najbolj pa to, da so ti ljudje revni kot cerkvene miši. Zdar, ko so kralja in kraljeve pristaše razlastili in uvedli neke vrste agrarno reformo, stojijo pred problemom, kako naj felahi sploh začnejo obdelovati zemljo, saj niti najosnovnejšega orodja nimajo. Nikjer doslej nisem videl ljudi, ki bi živeli v tako nizkem standardu, ki bi za življenje rabili tako malo, kot ravno tu. Za primerjavo navedem plačo pristaniškega pilota, ki ima visoko plačo, okoli 500 funtov mesečno. Težaki in priložnostni delavci ne dobijo niti dvajsetino tega in vendar živijo s svojimi številnimi družinskimi člani vred. Razumljivo, da to življenje ni za naše pojme nobeno življenje.

Nekaj angleška tovarna traktorjev je vrgla na trg ta mali kultivator, ki je zelo pripraven za vrtinarje. Kultivator je opremljen z bencinskim štiritaktnim motorjem s 4 KS, ki porabi 4,5 l bencina na šest delovnih ur.

Telesna vzgoja

Razmah športne aktivnosti na srednjih šolah

Preteklo sredo je imel celjski aktivni društva profesorjev in predmetnih učiteljev za telesno vzgojo svojo redno letno skupščino, na kateri so se zbrali preko 20 udeležencev iz celjskega, šoštanjskega in kriškega okraja.

Izbrano poročilo, ki ga je podal tov. Karel Jug, nas je seznanilo s obširnimi delovnimi poročili celjskega aktivna, ki so v preteklem letu izvajali na stotine ur za uspešnejši razvoj športne aktivnosti na šolah in izven njih v okviru Partizana in športnih društev. Napredna ukrepa Sveta za prosveto in kulturo LRS a povečanja števila ur za telesno vzgojo in uvedba športnega dne na naših šolah sta pripomogla k tolikšnemu razmahu športne aktivnosti na srednjih šolah, ki je v prejšnjih letih nismo zaznavali. Na tisoče mladine in pionirjev je v zadnjem šolskem letu nastopalo v atletiki, smučanju, raznih športnih igrah, na izletih itd. Celje je bilo prizorišče mednarodnih in konskih tekmovalnih, na katerih so nastopili le izbrani tekvalci srednjih in strokovnih šol iz šestih okrajev. Na teh tekmovalnih je nastopilo v Celju 1524 tekmovalcev, ki so se borili za naslove prvakov v atletiki, smučanju (skokih, tekih in veleslanom), vajah na orožju, ložariki, odbojki, nogometu, malom rokometu itd. Na vseh omenjenih tekmovalnih so pri moških imeli največ uspeha dijaki I. gimnazije, pri ženskah pa dijakinja učiteljica. Tu niso vletela še številna tekmovalna pionirjev v šoštanjskem in kriškem okraju. Že te številke pa nam kažejo, da je šport začel prdirati v naše šole in da prav tu zavzema vedno večji razmah.

Delo predmetnih učiteljev in profesorjev telesne vzgoje pa ni bilo le v organizaciji in izvedbi omenjenih tekmovalnih in športnih dnevoev, svetovalni so prav tako v skrbi za izboljšanje poka telesne vzgoje na osnovnih šolah. Tako so tovariši iz Celja vodili dva desetdnevna tečaja za učiteljev OLO Celje za telesno vzgojo, I. smučarski in I. plavalni tečaj, v Šoštanju pa tovariši iz šoštanjskega okraja dva šestdnevna tečaja za telesno vzgojo za učiteljev šoštanjskega okraja, I. smučarski tečaj in seminarje za vzgojitelje v počitniških kolonijah. Prav predmetni učitelji za telesno vzgojo so menda med tistimi prosvetnimi delavci, ki nimajo zase semestralskih počitnic. Večina je namreč vodila v tem času smučarske tečaje in šolsko mladino. Vso strokovno pomoč pa so prav tako dali v društvih Partizan in športnih organizacijah. Očitni, da naših strokovnih kadrov ni čutili v društvih privatne iniciative, so brez dvoma netemeljni. Vseh 28 članov aktivna, ki službujejo v 4 okrajih, je vključenih v ustrezne organizacije na terenu, kjer zopet brez honorarjev ure in ure dajejo svojo pomoč za boljše strokovno delo v telovalnih in športnih društvih. V vseh 4 okrajih sponjo na njih najvažnejše funkcije v partizanski organizaciji (učiteljske, načelnice, vadijilne), v športnih društvih pa v udeleževanju kot vadijilni in sodniki. Za to svoje poštovno delo so tudi najbolj delavni prejeli priznanja od Sveta za kulturo in prosveto, organizacije Partizan in ZSS. Pri vsem tem ogromnem delu pa ne pozabljajo na lastno strokovno izpopolnjevanje in študij. V Celju je aktiv imel v preteklem letu kar 7 študijskih sestankov, v šoštanjskem pa 6, kjer so obravnavali aktualne teme s področja telesne vzgoje in športa. Nekateri so se udeležili tudi republiških tečajev za smučarje v Kranjski gori in za športne igre v Rovinju.

Vse to delo, ki ga opravljajo predmetni učitelji in profesorji telesne vzgoje, nam nazorno kaže njihovo prizadevanje in skrb za izboljšanje stanja telesne vzgoje in športa na našem terenu. Če se trenutno bolj odraža to delo prav s šolsko mladino, je to vsakega razveseljevalo dejstvo, saj bodo neposredno korist od tega imela tudi naša društva. Vse pa kaže, da se bo iz leta v leto večji meri razvijala športna aktivnost prav na naših šolah in v šolski mladini. Za uspešnejši razvoj športa manjka le še večje število strokovnega kadra in boljša materialna baza.

Aletika

ATLETIKA NA CELJSKIH ŠOLAH

Športni dan v mesecu oktobru je bil namenjen našim celjskim šolam atletiki. Udeležilo se je II. gimnazija in štiri izredni oddelki osnovnih in srednjih šol. Vsi učenci so se udeležili tekmovanja v mena atletike tekmovalni, ki je zajelo vse diake in dijakinje višjih razredov. Borbe v posameznih disciplinah so bile ostre, saj so se mladi tekvalci borili za boljši uspeh svojega razrednega kolektiva.

Oglejmo si le najboljše tekmovalce iz omenjenih šol. Na II. gimnaziji so bili številni tekvalci, medtem ko se dekleta tokrat niso postavila. Na 100 m je zmagal Drogenec s 12,3 pred Sukom s 12,5, Korgerjem in Premikom s 12,7. V skoku v daljino je bil najboljši Savodnik s 5,38 pred Drogenikom s 5,34 in Korcom s 5,18. V metu krogle je zmagal Podgorščak s 11,81 pred Savodnikom s 11,60 in Joštom s 10,87. Na 1000 m je bil prvi Ferme z 2:52,6, drugi Lorger z 2:56,0 in tretji Goršič z 2:56,6. V štafeti 4 x 100 m je zmagala VILb s 50,3 sek. Največ točk je zbral VILb, in sicer 325,5, sledita pa mu VIII. s 252,5 in VIa s 220,5. Pri ženskah so najboljše uspehe dosegle Bitencova in 60 m s 8,6, Kovca in Hvala v skoku v višino s 120, Drame v metu krogle s 7,20 in V. v štafeti 4 x 60 m s 37,4 sek. Na učiteljsko so bili doseženi naslednji rezultati:

Moški — tek 100 m: Strajher 12,4, Kužnik in Debeljak 12,6; daljina: Strajher, Kužnik in Debeljak, vsi 5,25 m; met krogle: Debeljak 11,67, Strajher 11,25, Kužnik 11,00 m; skok v višino: Hočvar 145, Kužnik in Krumpak 140 cm. — Točke: 1. IV.b 282, 2. II.b 252 in 3. II.a 218,5 t. — Ženske — tek 60 m: Florjan 8,6, Zadravec 8,7 in Premik 8,9; skok v daljino: Florjan 4,25, Premik 4,10 in Sotošek 4 m; met krogle: Florjan 8,35, Koprive 7,90 in Kranjc 7,70 m. — Točke: 1. II.a 685,5 in 2. II.b 512,5 in 3. IV.a 465 točk.

KOPITAR JOŽE — NOV SLOVENSKI REKORDER V DESETEROBOJU

Najbolj naporno atletsko tekmovalje je brez dvoma deseteterboj, ki ga mora tekmovalce opraviti v dveh dneh — vsak dan po peti disciplini. Pretekli teden je Klavdivar organiziral to tekmovalje za svoje atlete. Na startu so se zbralo kar 15 tekmovalcev, med njimi vsa elita Klavdivarjeve moške ekipe. Nihče ni pričakoval tako zagriženih borb in celo vlahitnih rezultatov. Prvi dan tekmovalja je bil junak Stane Lorger, ki je nabral največ točk, vendar ni uspel svojih nasprotnikov prehiteti v tolikšni meri, da bi ga lahko smatrali za sigurnega favorita. Naslednjega dne je vse bolj prihajal na površje Jože Kopitar, ki je po osmi disciplini prevzel vodstvo in ga obdržal do zadnje discipline. Jože Kopitar je nabral kar 592 točk in s tem postavil nov slovenski rekord v deseteterboju ter peti najboljši rezultat v FLR. Tako je ob zaključku letošnje sezone, ki je zanj in za brata Marijana najuspešnejša, dodal svojemu rekordu v metu kopja še najvišje odlikovanje v atletiki — rekord v deseteterboju!

Podrobni rezultati najboljših: 100 m — Lorger 10,9, Kovač 11,1, Kopitar Marijan 11,3, Kopitar Jože 11,4, Zupančič 11,4; met krogle — Polutnik 12,16, Peterka 11,90, Kopitar Jože 11,65, Brodnik 10,80, Zupančič 10,40; skok v višino — Urbajs 6,48, Kopitar Marijan 6,38, Lorger 6,37, Kopitar Jože 6,31, Zagorec 6,23; tek 400 m — Zupančič 50,9, Kopitar Marijan 51,0, Urbajs 52,4, Lorger 54,4, Kopitar Jože 54,5; skok v višino — Urbajs 170, Kovač 160, Lorger 160, Kopitar Jože 160, Zupančič 160; tek 110 m zapreke — Lorger 14,8, Zupančič 15,6, Kovač 15,6, Urbajs 16,6, Kopitar Jože 17,1; met diska — Peterka 38,97, Kopitar Jože 30,75, Vehovar 29,94, Lorger 29,11, Kopitar Marijan 28,07; met kopja — Kopitar Jože 99,25, Kopitar Marijan 41,95, Zupančič 38,97, Zagorec 36,85, Lešček 35,87; skok ob palici — Lešček 3,55, Vehovar 3,40, Kovač 2,90, Kopitar Jože 2,80, Zagorec 2,70; tek 1500 m — Kopitar Marijan 4:22,0, Zupančič 4:25,0, Urbajs 4:29,5, Kopitar Jože 4:45,4, Kovač 3:03,4.

Vrstni red najboljših: 1. Kopitar Jože 592, Zupančič 587, Kopitar Marijan 573, Urbajs 576, Lorger 5345, Kovač 4890, Vehovar 4710, Lešček 4269 itd.

Program za šolsko leto 1954-55 predvideva zopet vrsto tekmovalnih in atletskih smučanja, odbojke, nogometla, ložarke, vaj na orožju, krosvo, mnogoboja in malega rokometla. Svet za prosveto in kulturo OLO Celje in celjska športna društva bodo za omenjena tekmovalja podarila okusne prehodne pokale za zmagovalne ekipe, najboljši posamezniki pa bodo prejeli še diplome. Ob zaključku šolskega leta bodo šolski telovalni nastopi v počastitev 10. obletnice osvoboditve po vsem celjskem okraju, v samem Celju pa bodo šole sodelovale na velikem pokrajinskem partizanskem zletu.

Nogomet

KLAVDIVAR ZOPET BREZ TOČK

Enajstotica Klavdivarja je v sedmem kolu v Borovem proti istoimenskemu nasprotniku zopet utrpela poraz kar s 4:0 (2:0). Vse vrste Klavdivarja niso zadovoljive, od obrambe preko krilskih pa tja do napada. Od vseh se je najbolj odlikoval vratar Lehan, ki je ubranil več nevarnih strelcev. Uspeh Borova je povsem zaslužen. Situacija na tabeli ni nič kaj zadovoljiva za Klavdivarja in vse kaže, da bo prezimoval na repu lestvice.

RUDAR (V) IN KOVINAR (S) — OBA BREZ IZKUPICKE

Storovski Kovinar je v nedeljo imel na domačem igrišču v gosteh Nafto. Kljub povsem enakovredni igri pa je Kovinar moral oddati obne točke. Rezultat 4:2 (2:1) za Nafto ne govori povsem realno o poteku igre in pokazanemu znanju. Kljub vodstvu so Storjani po nesrečnem naključju obrambnega igralca, ki je žogo nehotе zaustavil s roko, dobili prvi gol iz enajstmetrovke, do zaključka poltasa pa se enega. Takoj v začetku drugega poltasa je po krivdi vratarja bilo že 3:1 za Nafto. Nato so Storjani še v isti minuti znali po Verduro na 3:2, naker so pričeli s močno ofenzivo, da bi vsaj izenačili rezultat. Nosilec vseh akcij je bil neumaril Verdec, ki pa ni imel v svojih s-igralskih prave pomoči. Le dve minuti pred koncem pa je Nafta dosegla gol po krivdi obrambe še tretji gol in s tem zapечатila usodo domačega moštva.

Velenjski Rudar je tesno podlegel Aluminiju v Kidričevem z 1:2 (1:2) in s tem prišel praznih rok nazaj v Velenje. Trenutno do naslednje nedelje pa je ostal še v družbi najboljših v slovenski ligi in to na častnem 3. mestu, medtem ko so se Storjani pomaknili navzdol na 5. mesto.

KATASTROFA CELJA V KONJICAH

Največje presenečenje nedeljskega prvenstvenega plesa v CNP predstavlja katastrofalen poraz doslej zmagovalnega moštva v tem tekmovalju. Konjčani so na domačih tleh porazili nogometna ZSD Celja kar s 5:0 (4:0). Ostali rezultati: Usnja : Dobrna (Trb.) 3:1, Brežice : Svoboda (Trb.) 3:2. B-moštvo Klavdivarja je v nedeljo premagalo na Glaziji B-moštvo Kovinarja iz Maribora s 5:3 (2:2). Junak dneva je bil Perc, ki je kar štirikrat potresel nasprotnikovo mrežo. V sruđajejski nogometni ligi je I. gimnazija dosegla doslej najvišjo zmago 7:0 v vajensko šolo, učiteljico pa prvo zmago proti IKS, ki je bila plod poštovne igre mladega moštva — 4:3 (3:1). Na lestvici vodi I. gimnazija pred II., učiteljicem, vajensko šolo in IKS.

Mali rokomet

CELJE : PARTIZAN (Velenje) — 22:9 (10:3)

Mladi rokometiši Celja so v nedeljo dosegli nov uspeh. Velenjčane so na celjskih tleh naravnost prežgali. Igra je bila na visoki kvalitetni stopnji. Od vseh je najbolj igral rutinirani Zolda, najuspešnejši strellec pa je bil mladi Levstik, ki je kar osemkrat potresel mrežo Velenjčanov.

Partizan

POKRAJINSKI ZLET PARTIZANA V CELJU

Po sklepu okrajnih načelnikov in načelnice »Partizanov« v prihodnjem letu osrednja prireditelj Partizana: pokrajinski zlet v Celju za ves severni del Slovenije in v Kopru za jugozahodni del Slovenije. Zlet, na katerem bo nastopilo na tisoče telovalcev partizanskih društev, bo združen v vrsto najrazličnejših tekmovalj. V Celju se že sedaj pripravljajo na velike dni, ki jih čakajo v prihodnjem letu.

S a h

CELJSKI ŠAHOVSKI KLUB — BRZOPOTEZNI PRAK OKROŽJA

Minulo nedeljo je Celjski okrajni šahovski odbor priredil v Prebrodu moštveno brzopotezno prvenstvo okrožja. Udeležilo se ga je sedem moštvo. Zmagalo je I. moštvo Celjskega šahovskega kluba v postavi: Mišura, Drakster, Fajs, Oger, Modic, Snajder, inž. Siegeniec in Primožič ter doseglo 43 in pol točk (90%), sledijo Rudar Trbovlje 35 (75%), I. moštvo »Savinjčanov« 28 in pol (79%), Celjski šahovski klub II. moštvo 25 in pol (49%), Svoboda Zalec 17 in pol (36%), »Savinjčane« II. moštvo 15 in pol (29%) in III. moštvo Celjskega šahovskega kluba 5 in pol točke (11%). Zmagovalna ekipa je dobila lep pokal, ekipa Rudarja spominsko darilo, naslednje štiri ekipe pa knjižne nagrade. Nagrade so bili tudi posamezniki za najboljše uspeh, in sicer na prvi deski Mišura, CSK (100%), na drugi Gerželj, Rudar Trbovlje (100%), na tretji Fajs, CSK (100%), na četrti Oger, CSK z enim porazom, na peti Modic, CSK z enim remijem, na šesti Snajder, CSK (100%), a sedmi Drovšek, Rudar Trbovlje z enim porazom in na osmi Primožič z enim remijem.

Prometne nesreče

Voznik avtobusa Košir Mirko, zaposlen v Tovarni kovanega oredja v Zrečah je vozil avtobus proti Slov. Konjicam. V avtobusu je bilo 24 potnikov, ki so se vračali z dela. Pred neko hišo je moral voznik zaradi drugega parkiranega tovornega avtomobila zavoziti po sredini ceste. Istočasno je privozil iz dvorišča lesnega podjetja poltovorni avto, ki ga je avtobus zadela. Voznik-amater Kadlinc Franc, ki je opravljal poltovorni avto ni pazil na izhod iz dvorišča in malomarno zavozil na cesto. Škoda na avtobusu znaša okrog 10.000 dinarjev, na poltovornem avtomobilu pa okrog 25.000 din.

„Švicar vam ne bo držal radia“

Celjski avtobus, ki vozi v smeri Celje—Ljubno, je bil kot navadno močno napolnjen in so mnogi potniki morali od začetne do končne postaje stati. Hudo pa je za potnika, ki sredi proge vstopi v tako poln avtobus z večjo prtljago. Navadna prtljaga se sicer da spraviti na streho, toda če slučajno prenašaš radio... Tako je tega dne neki tovariš vstopil na ta »do zadnjega kotička napolnjen« avtobus z radio aparatom največjih dimenzij na rokah. Reže se je priril nekako do sredine, držal veliki tovor v rokah in se oziral sem in tja — po ljudski vljudnosti. Sedežih ni mnogo zanimala njegova zadrega, stoječi pa so celo pogodrnjali, češ da tovar zavzame »sardiname« preveč prostora in jih ovira pri tako že dovolj neudobnih stojiščih. Tovariš z radio aparatom je vljudno

zaprozil »uvidne« potnike na sedežih, če bi kdo lahko vzel aparat na kolena. Tišina. Tišina na 34 sedežih! Tovariš je bil primoran obrniti se s prošnjo kar direktno na prvega sedežega potnika. Toda ta je molčal — molk pa je takoj prekinil njegovosed in spremijalec ter pojasnil: »Ta je Švicar, on vam radia ne bo držal!« Mislija sem si: Švicar bi radio gotovo držal, če bi ga tovariš nagovoril v francoskem ali nemškem jeziku. Toda tovariš je bil toliko vljuden, da tuja ni hotel dalje nadlegovati. Videti je bilo, da tujec ni razumel besed, videl pa je vsaj zadrego prosečega in je s kretinjo že pokazal, da hoče pomagati. Čudno — tuju je bilo videti nerodno, Nerodno pa ni bilo videti trintridesetletim sedečim — »šnevicarjem«... Kaj si bo mislil tujec o slovenski vljudnosti! V. S.

OBJAVE IN OGLASI

POZIV

vsem pridelovalcem in proizvajalcem vina na področju Celje-mesto

Pozivamo vse proizvajalce vina — iz privalnega sektorja, da prijavijo upravi za dohodke ljudskega odbora mestne občine Celje svoj pridelek vina, oziroma mošta. Obenem naj prijavijo število članov, ki so z njimi v skupnem gospodinjstvu.

Prijave je vložiti od 2. do 10. novembra 1954 v sobi št. 75 (slavba ljudskega odbora mesne občine). Prijavljanje je za vse proizvajalce privalnega sektorja obvezno.

Uprava za dohodke ljudskega odbora mesne občine Celje

RADIO CELJE

na valovni dolžini 202 m ali 1,454 Kh (prenos iz Ljubljane in domača poročila)

NEKAJ VAŽNEJSIH ODDAJ

Začetek oddaj ob 16., zaključek ob 20. uri

Nedelja, 31. oktobra:

- 16,00 Javni vesel večer Radia Ljubljane
- 17,30 V plesnem ritmu
- 18,00 Celjske novice (lastni spored)
- 18,10 Objave, vmes narodni pesmi (lastni spored)
- 18,40 Radijski dnevnik
- 19,30 Zabavna glasba, vmes reklame in objave

Ponedeljek, 1. novembra:

- 16,00 Celjske novice in objave (lastna oddaja)
- 16,20 Popoldanski koncert
- 17,30 Radijska igra — Irwing Shaw, prireditelj Milan Apik; Mirvi so vsilili
- 18,30 Odlomki iz godalnih kvartetov
- 18,40 Radijski dnevnik
- 19,30 Zabavna glasba, vmes objave
- 19,40 Celjske novice (lastni spored)
- 19,50 Objave, vmes zabavna glasba (lastna oddaja)
- 20,00 Zeleni ste — poslušajte!
- 20,00 Poročila
- 20,00 Kulturni pregled
- 20,00 Umetne pesmi poje Slovenski eklet
- 20,30 Športni tednik
- 19,00 Radijski dnevnik

Sreda, 3. novembra:

- 16,00 Celjske novice (lastni spored)
- 16,10 Objave, vmes pisana glasba (lastni spored)
- 16,30 Zeleni ste — poslušajte!
- 17,10 Naši in inozemski solisti pred mikrofonom
- 18,00 Ljudje med seboj
- 18,30 Mednarodna radijska univerza
- 19,00 Radijski dnevnik

Cetrek, 4. novembra:

- 16,00 Celjske novice (lastni spored)
- 16,10 Objave, vmes zabavna glasba (lastni spored)
- 16,30 Zeleni ste — poslušajte!
- 17,00 Poročila
- 17,10 Koncert komornega orkestra iz Celja, dirigent Dušan Sancia
- 18,00 Družinski pogovori
- 18,30 Iz kolektivov za kolektive
- 18,45 15 minut z Avgustom Stanikom
- 19,00 Radijski dnevnik

Sobota, 6. novembra:

- 16,00 Celjske novice (lastni spored)
- 16,10 Objave, vmes narodna glasba (lastni spored)
- 16,30 Zeleni ste — poslušajte!
- 17,00 Poročila
- 18,00 Jezikovni pogovori
- 18,30 Mladi harmonikarji iz Sentvidla igrajo
- 18,30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike
- 18,40 Igra tamburaški orkester pod vodstvom Matka Sijakeviča
- 19,00 Radijski dnevnik

OBJAVA

Okrajni ljudski odbor Celje bo organiziral seminar kot pripravo za polaganje strokovnih izpitov za vse uslužbence javnih in državnih ustanov ter uslužbence ostalih gospodarskih organizacij.

Predavanja splošnih predmetov bodo za vse stroke in nazive, medtem ko bodo predavanja za strokovne predmete za vsako stroko posebej.

Vsi tisti, ki nameravajo obiskovati seminar, naj se zglasijo dne 4. novembra 1954 ob 16. uri v tajništvo okraja, I. nadstropje.

NOVI DOMAČI VINSKI MOST

toči Vinarska zadruga z o. J. Brežice v svoji kleti v Celju, Dečkova cesta 14 od 5 litrov naprej po zelo konkurenčnih cenah. Na zalogi imajo tudi dobra stara vina.

Klet obratuje vsak delovni dan v času od 10. do 12. in od 14. do 17. ure, ob sobotah pa neprekinjeno od 9. do 14. ure.

POSKUŠITE!

OBJAVA

Vsak predmet, ki bo kupljen od Cebular Marije, ni njena last in ga bo treba sodnijsko vražiti.

Izjavljam tudi, da nisem plačnik dolgov, ki bi jih naredila moja žena Cebular Marija.

Cebular Jože
Ložnica pri Zalcu

SKLADISČNIK DOBI STALNO SLUŽBO. Pogoj: po možnosti praksa v skladišču ali v trgovini s kovinskimi izdelki. Tovarna žičnih izdelkov, Celje.

PRODAMO stare peči. »Zlatarna«, Celje.

PRODAM večje železno emajlirano peč. Naslov v upravi lista.

PRODAM ali zamenjam teletsko montafonske pasme za krompir. Hriberček Ivan, Ostrožno, Celje.

UCODNO PRODAM živalni stroj, radio aparat in 6 stolov, preobličnih z usnjem. Naslov v upravi lista.

ABSOLVENTKO ekonomske srednje šole sprejmemo takoj. Tovarna žičnih izdelkov, Celje.

PREMOZNO 40-letno dekle, zmorno vseh gospodinskih poslov in dobra gospodinja, želi spoznati zaradi eventualne ženitve od 45 do 60 let starega uslužbenca ali upokojenca. Pisemne ponudbe poslati na upravo Savinjskega vestnika pod šifro »Poznanstvo«.

RAZPORED ZDRAVNIŠKE DEZURNE SLUŽBE

Dne 31. 10. 1954: dr. Fišer Jože, Celje, Gregoričeva ulica 7.

Dne 1. 11. 1954: dr. Fišer Jože, Celje, Gregoričeva ulica 7.

KINO

KINO UNION, CELJE

Od 1. do 15. 11. 1954: »V VRTINCU« — ameriški barvni film
Predstave dnevno ob 18. uri, ob nedeljah ob 14. in 18. uri.
Predprodaja vstopnic od 10. ure naprej. Cent vstopnicam: III. prostor 84 dia, II. prostor 105 dia, I. prostor 129 dia.

KINO DOM, CELJE

Od 27. 10. do 1. 11. 1954: »BERLINSKA ZGODBA« — avstrijski film
Od 2. do 4. 11. 1954: »OLIMPIADA« — finski film
Predstave dnevno ob 18,15 in 20,15, ob nedeljah ob 16,15, 18,15 in 20,15.

UPRAVA

Znamka za 10 dni

»Savinjskega vestnika«

CELJE

TITOV TRG 1
Poštni predal 123

• Nesreče •

69-letni upokojenec Slemenjak Filip iz Breznega pri Vitanju je hotel od glavne električne napeljave napeljati žico za električni tok v svojo hišo. Ko je bil na električnem drogu, se je drog zaradi strohnelosti prelomil. Slemenjak je pri padcu dobil tako težke poškodbe, da je obležal na mestu mrtev.

Upokojenka Zorko Ana, stanujoča v Celju na Večni poti je padla iz kmečkega voza. Pri padcu je utrpela pretres možganov in obležala nezavestna.

Boršič Milan, strojni mojster pri podjetju »Betone« v Celju se je skupaj s Štubanc Ivanom vračal z motorjem iz Savinjske doline v Celje. Med Šempetrom in Zalcem sta se prevrnila. Pri padcu sta oba dobila težke telesne poškodbe.

Knjigovodkinja Virant Alojzija, uslužbena pri KZ Blagovna je padla pri vožnji s kolesom in dobila poškodbe na glavi.

Pošestnico Krumpak Marijo iz Kostričnice pri Rog. Slatini je na paši prevrgla kramla. Pri padcu si je Krumpakova zlomila hrbtenico.

Pišek Janez iz Bezgovice pri Pristavi je v vinjenem stanju prišel razgrajati k svojemu sosedu, s katerim je bil že več let v velikem sovraštvu. Prišel se je pretep s kosami. V pretepu je Pišek dobil poškodbe s koso po vsem telesu. Težko poškodovanega so pripeljali v celjsko bolnišnico.

V nedeljo zvečer so se v Sumerjeh gostilni na Ljubečni stegli vinjeni fantje. V pretepu so močno poškodovali gostilničarja Franca Sumra, ker mu je nekdo zagnal v glavo kozarec. Ko je prišel po poškodovanca rešilni avto iz Celja, so pretepači hoteli napasti še avto in niso pustili, da bi odpeljali Sumra, ki so ga morali skrivaj spraviti v avtomobil in ga odpeljati v bolnišnico.

Varlec Ivan iz Zavodne pri Celju si je pri padcu poškodoval levo nogo v členku.

Upokojenka Gobec Terezija iz Rogatca si je pri padcu v hiši zlomila levo roko v rami.

Marku Kozmatiču, delavcu v kamnolomu pri Vitanju, je pri delu padel na glavo težek kamen. Nezavestnega so pripeljali v celjsko bolnišnico.

Cenc Marijo iz Trnovel je na Mariborski cesti podrl avtomobil. Pri padcu si je zlomila nogo.